

Nos Ferdinandus Primus
clementia Austriae Imperator, Hungariae et Bohemiae Rex, hu
S Lombardia et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galliciae, Sodomitiae et Mithiae, Archidux Austriae, Du
riae, Car
Загорка Авакумовић
Дејан Јакшић
ЗБИРКА
ПОВЕЉА И ДИПЛОМА
АРХИВА ВОЈВОДИНЕ

Загорка Авакумовић
Дејан Јакшић

ЗБИРКА ПОВЕЉА И ДИПЛОМА
АРХИВА ВОЈВОДИНЕ

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ
ПОСЕБНА ИЗДАЊА

Библиотека
ДОКУМЕНТИ

Рецензент
Проф. др Снежана Божанић

Загорка Авакумовић

Дејан Јакшић

ЗБИРКА

ПОВЕЉА И ДИПЛОМА

АРХИВА ВОЈВОДИНЕ

Нови Сад, 2018.

Садржај

САДРЖАЈ

7	Уводне напомене
9	ПОВЕЉЕ И ДИПЛОМЕ
9	<i>Појам и дефиниција повеља и диплома</i>
11	<i>Историјски оквир</i>
12	<i>Издавање повеља и диплома</i>
16	ЗБИРКА ПОВЕЉА И ДИПЛОМА АРХИВА ВОЈВОДИНЕ
16	<i>Основни подаци о Збирци</i>
18	<i>Спољашње карактеристике и изглед предмета</i>
18	<i>Језик предмета</i>
19	<i>Условна подела предмета на групе</i>
25	САДРЖАЈ И ОПИС ПОВЕЉА И ДИПЛОМА
63	СНИМЦИ ПОВЕЉА И ДИПЛОМА
148	РЕГИСТРИ
148	Именски регистар
150	Географски регистар
153	ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Међу фондовима и збиркама Архива Војводине, установе од националног значаја, истакнуто место заузима мала по обиму али непроцењива по значају Збирка повеља и диплома (Ф. 398). Архивске јединице (предмети) ове збирке истичу се не само по историографском значају и старости, већ и по свом ликовно-графичком изгледу, материјалу, димензијама и повезу. До скора су ове важне и визуелно атрактивне архивалије остале недовољно познате широј јавности. Зато смо се одлучили да детаљно презентујемо њихову садржину и пренесемо њихов упечатљив визуелни изглед. Публикација обухвата уводна разматрања, детаљне садржајне и физичке описе предмета, снимке самих предмета, регистре са ближим подацима и коришћене изворе и литературу.

Уводни текст садржи два дела. У првом се уопштено говори о повељама и дипломама: појму писаног правног облика, феудалном историјском оквиру, издавању повеља војно заслужним појединцима и провери племства, додељивању привилегија градовима, трговиштима и цеховима. У другом делу детаљно је анализирана Збирка повеља и диплома Архива Војводине. Дати су основи подаци о Збирци, физичке карактеристике и језик предмета, као и условна подела предмета на садржајне групе. Садржај предмета Збирке, посебно ако је везан за наше поднебље, научно је поткрепљен подацима из богате ризнице Архива Војводине и историјске литературе.

Након уводног текста следи детаљан опис сваког предмета појединачно. Текстови описа представљени су на одређен начин. Број са леве стране представља број предмета у збирци односно његову архивску сигнатуру. Текст описа подробно преноси садржај предмета са свим важним детаљима. Посебне садржајне и временске целине и посебни документи у оквиру предмета означене су бројевима (1, 2.), а дописивања и друге чињенице на истој подлози су назначени (–). Посебно су истакнуте за нас значајне забелешке о потврђивању и публиковању (§). Са леве стране изнад текста описа даје се податак о времену и месту издавања оригинала, односно одреднице за које везујемо предмет. Физичке карактеристике предмета наведена су испод текста описа (♦), и односе се на врсту подлоге, језик, оштећења, печате, графичке приказе, димензије, украсе, облик, везе са другим архивским јединицама.

За предмете Збирке израђен је и именски и географски регистар. Након одредница именског и географског регистра, праћених у загради начином писања у самим документима, наведени су бројеви предмета у којима су одреднице наведене. Лица у именском регистру подељена су на владаре и дужноснике, издаваче исправа, и на особе кориснике права. За владаре су дате временске одреднице обављања високих дужности и ношења титула, а за кориснике права је, поред података из аката из историје, означено да се у њима налазе и подаци о другим члановима породице (&) који не треба да оптерећују регистар. У географском регистру су, избегавајући узгредна помињања, издвојена посебно места од значаја и места објављивања и потврђивања. Географски одреднице су ближе објашњене навођењем алтернативног имена, тадашње/ садашње области, садашњег имена и земље.

ПОВЕЉЕ И ДИПЛОМЕ

Појам и дефиниција повеља и диплома

Средњи век пренео је у позни европски феудализам специфичне правне писане облике којима су се регулисали односи између владара и корисника права. Задржавајући дуго форму, структуру и садржај, нови век донео им је другачије облике и нове начине примене. Међу поменутим правним актима посебно место заузимају повеље и дипломе које представљају документа која се у виду признања или постављења додељују понајвише појединцима за одређене заслуге.

Повеља је исправа којом се додељује неко право, привилегија или част. Свечани писани акт, украшен ликовним орнаментима и писан свечаним стилем, којим се нешто објављује, потврђује, допушта или додељује. Повеље представљају сведочанство којим се утврђује пословно-правни однос владара, великаша и црквених великодостојника према уставима или појединцу, односно према правном или физичком лицу. У литератури се среће низ других термина којима се означава овај пословно-правни документ као што су писмо, лист, књига, даровница и сл. Сама реч настала је у средњем веку, као преведеница са грчког *πρόσταγμα* – повеленије,

од које се касније и развио најчешће употребљаван али не и у народу шире прихваћен термин – повеља.¹

Диплома (грч. *δίπλωμα*, пресавијено удвоје, повеља) подразумева неколико типова докумената. Под дипломом, за ранији период, подразумевамо акт којим се свечано признаје и потврђује да је некоме додељено неко признање, похвала и одликовање; свечани владарски указ којим се обично додељују нека права и повластице појединим правним или физичким лицима. Данас се пре свега мисли на сведочанство о завршеном школовању на високим и другим школама; документ којим се признаје одређени стручни степен, титула или ранг у струци (матурална, мајсторска, докторска диплома). У новијем периоду, такође, се заслужним грађанима за њихове заслуге додељују признања и захвалнице за стручни, научни, јавни и хуманитарни рад.²

Поред дефиниције и објашњења појмова повеље и дипломе, а унеколико везано за исто, навели бисмо и појашњење појмова хрисовуље и грамате. **Хрисовуља** (златнопечатно слово) је била врста владарских повеља у средњовековној Србији, по угледу на Византију, са изразито свечаним карактером. Њима су краљеви и цареви даривали своје поданике, цркву или манастире, и стране владаре. **Грамата** се јавља у значењу повеље, даровнице, дипломе или свечаног писма.³

За проучавање историје и развоја саме историјске науке садржај повеља је од непроцењивог значаја.⁴ Повеље су имале највећу правну важност у средњем веку, међутим релативно

1 *Лексикон српског средњег века*, приредили Сима Ђирковић и Раде Михаљчић, Београд 1999, 529–532 (Раде Михаљчић); Ђорђе Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*, Београд 1990, 256.

2 *Речник српског језика*, Нови Сад 2011, 268.

3 Душица Бојић, *Повеље и дипломе од 17. до 20. века*, Београд 2011, 5–6; *Лексикон српског средњег века*, 780–781 (Бождар Ферјанчић); *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, књ. III, Београд 1965, 557.

4 Stjepan Antoljak, *Pomoćne istorijske nauke*, Kraljevo 1971, 47 itd.

мали број ових повеља је сачуван. Садржина средњовековних повеља веома је различита, па тако даровнице најпознатијих задужбина српских владара садрже законодавне одредбе, обавезе зависних сељака, попис становништва, опис неког историјског догађаја, легенде, имунитетне одредбе, аутобиографске податке о издавачу повеље итд. Нововековне повеље, пак, дају хронолошке и географске координате, опис догађаја, биографске чињенице, родослов и многе друге податке.

Историјски оквир

Феудализам представља друштвени систем права и обавеза чији темељ лежи у поседовању земље и личним односима у којима вазали држе земљу као лено добијено од господара (сениора), док се феудално друштво намеће као систем организације заснован на међузависности људи у којој господари подчињени једни другима управљају сељацима који обрађују земљу стварајући им тако средства за живот. Земљишни посед у доминантно аграрном окружењу је основно мерило вредности, богатства и друштвеног положаја. Властелини су били стварни власници земље на којој је радна снага зависних кметова имала само право коришћења а не и располагања. Друштвену вертикалу чинили су владар, црква, више и ниже племство, грађанство и слободни људи, и на дну подложници (кметови).

Владајући друштвени слој државе, што ће рећи двора, државне управе, обласних органа, војске и цркве чинило је привилеговано **племство**. Племићи су имали право на личну слободу уз непосредну подчињеност круни од које су црпили привилегије. Исти су поседовали имунитет од личних намета, право побуне против владара, нису могли бити кажњавани телесном казном, као ни смртном казном без претходне судске пресуде, и др. Најважнија и најстарија карактеристика

племства је држање земљишног поседа, на основу чије величине се оно међусобно раслојавало, од крупних велможа велепоседника скоро равних владару до оних племића који су имали само мала пољска добра или били лично слободни професионални војници. Племство се, осим рођењем, стицало за услуге учињене владару, за војне заслуге, а касније и за куповину замашнијег земљишног поседа. Током времена, пак, политичка и економска моћ све више ће прелазити у руке смелог грађанског и трговачког слоја напредних градова.

Врховни господар државе био је **владар**, краљ или цар, чија је власт почивала на подршци његове феудалне господе и војној моћи. На крају тог друштвеног система држава добија форму феудално апсолутистичке монархије у којој је централна власт владара и бирократија била јака. Суверени поседник јавних добара и регалних права по својој милости додељује племство, даје поседе и приходе, проглашава слободне краљевске градове и трговишта са вашарима, одобрава цеховске привилегије, одликује и ратификује постављења. Ови поступци овековечени су кроз јавне исправе, од којих је само један део сачуван у архивским ризницама.

Издавање повеља и диплома

Војне заслуге и верна служба били су основни разлог издавања племићких повеља заслужним појединцима и њиховим породицама. Повеље су у току времена задржавале стару форму уз стално поједностављење формалних елемената. Основни елементи које садржи повеља би били: име владара издавача са ширим или краћим титулацијама; име дарованих са именима чланова породице; племићки наслов; разлог додељивања племства, некад са детаљнијим описом важних догађаја; детаљан опис племићког грба, често са његовим графичким приказом; податке о издавању и др. Ситни војни

племићи – армалисти (*nobiles armales/ diplomatici, armalistae*)⁵ су живели од војне службе и поред дипломе имали и невелик земљишини посед (већи број Срба добио је племство по укидању Потиско-поморишке војне границе).⁶ Потомство је племићким насловом било везано за посед који је првобитно добијен, насловљавањем (предикатом) «од» (*de, ab, von*) тог и тог места или поседа, мада је било и других основа додељивања племићког предиката.

Због протока времена, нередовних прилика, комплексности велике државе, могућности фалсификовања, а највише због сељења племића из разних побуда, који, било где да су се налазили, су чинили повлашћени и владајући слој, племство је било потребно поткрепити и доказати. У оваквим случајевима није била потребна санкција владара него су исто решавале подручне власти. Списи жупанија и других управних институција обилују случајевима провере некада добијеног племства у циљу садашњег коришћења његових погодности. Управо због оваквог процесуирања, као део доказног поступка су нам до данас сачувани подаци, преписи, генеолошке таблице, изводи из матичних књига, па и оригиналне дипломе. Осим тога, заинтересовани појединци и заједнице су неретко желели да освеже своја права на поседе, замкове, манастире, приходе и друга добра, те су им, на њихов захтев, издавана сведочанства (потврде) о даровању истих.

Поред наведеног, владар је специјалним привилегијама даривао насељеним местима статус Слободних краљевских градова, као и трговишта (вароши). Слободни краљевски градови су имали привилегован положај у друштву и држави. Имали су своје статуте, органе управе и судство. Били

5 Antonius Bartal, *Glossarium mediae et infimae latinitatis regni Hungariae*, Lipsiae 1901, 48.

6 Владан Гавриловић, *Племићке повеље код Срба у Хабзбуршкој монархији од краја XVII до средине XIX века*, Истраживања 15 (2004), Нови Сад, 177–178.

су изузети од жупанијске власти и подређени краљу. Пошто су третирани као колективни племићи, ови градови су били ослобођени царина и других намета, имали право коришћења „малих краљевских права“ (продаја пића, производња пива, држање млинова, месара, лов, риболов), право држања вашара и друге погодности. О успону Бачке у XVIII веку јасно говори што су три њена града стекла тај статус: Нови Сад, Сомбор и Суботица. Добијена права омогућила су свестран капиталистички развој градских привреда.⁷

Трговишта (вароши) су била под јурисдикцијом световног или црквеног поглавара али су становници имали одређене привилегије, управне и судске надлежности, одређене повељом коју им је даривао феудални господар, а потврђивао владар. Обично су имали право плаћања феудалних обавеза одсеком, право држања вашара (сајма) и могућност откупљивања већег дела обавеза. Тргови су били подређени свом господару и подлежали су под жупанијску јурисдикцију. У току XVIII века, код нас су, тако, тај статус стекли Рума, Велики Бечкерек и Сента. Замах им је давао одржавање вашара, занатлије, трговина и развој трговачког слоја.⁸

Владар је, поред тога, даривао привилегије и занатским удружењима, еснафима (цеховима). Еснаф или цех представља занатско удружење, односно групу људи који раде исти посао, занат, који се удружују ради остваривања својих права и виших циљева. Еснаф има свој, од владара одобрен, статут, управу, хијарархију, заједничку касу, јединствено деловање, контролу робе и конкуренције и прописане санкције. Као посебне економске, друштвене, па и политичке организације су имали изузетну улогу у развоју насеља у односу на аграрно окружење.⁹

7 Душан Ј. Поповић, *Историја Срба у Војводини*, Књ. 2, Нови Сад 1959, 15.

8 Митар М. Крејић, *Административно-територијална подела Јужне Угарске у XVIII веку*, Кикинда 2010, 31–32.

9 Д. Поповић, *нав. дело*, 297–307.

Врховну компетенцију у судству владар је показивао преко постављења, проглашења, прослеђених одлука, давања надлежности и упућивања царских мандата за извршење судских поступака. Повеље су пратиле и потврђивања и одликовања световних и црквених великодостојника.

Збирка повеља и диплома Архива Војводине

Основни подаци о Збирци

Архивске збирке, по дефиницији, представљају групе докумената и предмета различите провенјенције, здружене према врсти, облику и подлози на којима су писани, по сродној тематској садржини, личности, догађају.¹⁰

Архивску **Збирку повеља и диплома** (Ф. 398) која се чува у Архиву Војводине такође чине разноврсни документи широког временског опсега, различитих твораца, намена, важности, садржине, сврхе, квалитета и веродостојности. Истина, у истој има и неколицина таквих који, можда, не испуњавају неки од наведених критеријума, те не заслужују да се нађу у овој изузетно вредној Збирци, но будући да илустрију одређену врсту правне делатности, њихов останак у истој се унеколико може оправдати. Са друге стране знатан број докумената сродних архивским јединицама Збирке можемо

¹⁰ Богдан Лекић, *Архивистика*, Београд 2006, 34–35, 142.

пронаћи у другим архивским фондовима, превасходно жупанијским, који се такође чувају у Архиву Војводине.¹¹

Архивска Збирка повеља и диплома (Ф. 398) садржи 50 архивских јединица (предмета), хронолошког оквира 1565–1861. године. Као што је већ споменуто, иста не представља органску целину, већ је састављена од предмета различите провенијенције (различитих твораца), без, али и са сигнатурама. Предмети садржани у Збирци су добијени путем поклона и куповине, а поред тога у истој се налазе и предмети издвојени из грађе осталих архивских фондова и збирки који се чувају у Архиву Војводине. Збирка је архивистички сређена и обрађена.

Архивске јединице (предмети) које сачињавају Збирку су сређене хронолошки и изнумерисане у континуитету, почев од један. Као архивске збирке уопште, тако је и ова отворена за евентуална накнадна улагања предмета. Од научно-информативних средстава за исту је израђен сумарно-аналитички инвентар, са белешком о збирци и аналитичким описима који садрже и податке о физичким карактеристике предмета. Сви предмети су дигитализовани и у електронској форми доступни јавности.

Повеље и дипломе садржане у Збирци су претежно владарске, али и представника других световних и црквених власти, којима се додељују, или потврђују раније додељена права и повластице (титуле, поседи, итд.), којима се врше именовања на различите положаје, и сл.

11 Историјски архиви у Војводини такође садрже мале по обиму али велике по значају архивске збирке, саджајно блиске збирци Архива Војводине: Сомбор *Збирка повеља* (1612–1917), Суботица *Збирка диплома* (1658–1845), Сента *Збирка повеља и привилегија* (1651–1907), Кикинда *Збирка повеља и легата* (1763–1891), Зрењанин *Збирка повеља* (1765–1847).

Спољашње карактеристике и изглед предмета

Архивске јединице Збирке истичу се не само по историографском значају и старости, већ и по свом ликовно-графичком изгледу, материјалу (пергамент, папир проткан свилом итд.), димензијама и повезу (плиш).

Предмети у Збирци имају два основна облика: класичан правоугаони облик повеље и књишки облик меког или тврдог повеза (19, 21, 26, 27, 30, 32, 35, 41, 43, 45–47, 49, 50). Основни носиоци текста су хартија (папир) и пергамент (8, 10, 11, 13–15, 17, 19, 22, 23, 25, 29, 36, 37, 40, 42, 43, 49, 50). Осим наведеног, у својству повеза и заштите присутни су и други материјали као што су плиш, метал и дрво (19, 43, 49, 50).

Предмети садрже папирне печате, суве жигове и воштане печате који су код неколицине предмета заштићени металним или дрвеним кутијама (19, 23, 42, 43, 47, 49, 50). Код неких, посебно оних старијих, печати су или изгубљени или оштећени.

Изглед и квалитет повеља и диплома Збирке варира од једноставних копија, преко украшених рукописа, до висококвалитетних занатских радова достојних високих дародаваца. Поред самог текста неке од повеља садрже графичке украсе (4, 33, 39, 42–45, 47, 50) и занимљиве бојене приказе племићких грбова који прате добијање племства (8, 10, 11, 13, 15, 19, 22, 25, 26, 49).

Језик предмета

Основни језици на којима су писани предмети у Збирци су латински (1, 2, 6, 7, 9–16, 18–20, 22, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 34, 35, 38, 40, 42, 43, 47), немачки (8, 17, 27, 29, 36, 48–50), мађарски (5, 32, 33, 41, 45, 46), славеносерпски (3, 4,

21, 24, 39, 44), док је један предмет на грчком и италијанском (37) и један допуњен на словачком језику (12).

Рукописи су у већој мери добро читљиви, без много скраћеница, а језик је формалан и крут. Немачки је писан готицом а српски старом ћириличном ортографијом. Три предмета новијег датума су штампана (44, 49, 50).

Условна подела предмета на групе

На основу карактеристика садржаја предмета који сачињавају Збирку може се извршити и условна подела истих на извесне групе. Тако би се могло рећи да Збирком доминирају предмети две повезане групе. Прву би сачињавали предмети који се односе на доделу племства (6, 8–11, 13–15, 19, 22, 25, 31), а другу они предмети који се односе на потврђивање племства (5, 7, 12, 16–18, 20, 23, 26, 32, 33, 41, 45, 46).

Предмети прве групе осликавају основно право владара да за заслуге и верност круни додељују племићки статус заслужним појединцима широм Краљевине Угарске. Тако је, одмах после Карловачког мира (1699) цар Леополд I за верну службу уздигао Аврама и Адама Миковића у ред племића (18), што је потврђено и у Бачкој жупанији на самом почетку њеног рада.¹² Развојачење Потиско-поморишке војне границе била је прилика да српски официри из Потисија због војних заслуга добију статус племића армалиста 1751. године. Бачка жупанија је процесуирала и произвела у племића Максима Мириловића (22), као и друге солдате из бивших војних шанчева.¹³ Сачувана копија племићке дипломе издате од стране

12 Душан Ј. Поповић – Антун Виктор Дуишин, *Племићке породице I*, Војводина II, Нови Сад 1940, 144.

13 Milan Jakovljević – Lajčo Matković, *Bačko-bodroška županija, Sombor (1688–1849)*, Katalog odabranih regesta (1727–1755), VIII/ 2, Novi Sad 1991, 1751/21–33 (стр.182), 1751/35 (стр. 183) итд.

царице Марије Терезије верном Јерменину Михаелу Исекуцу из Трансилваније (25), послужила је његовом, у њој наведеном, сину Јосипу да у Бачкој жупанији потврди свој статус.¹⁴ Браћи Алфелди, који су били становници- супоседници бачког места Немеш (племићког) Милетића, осим племићког статуса додељено је и право да носе наслов «од Немеш Милетића» (31).¹⁵

Међу предметима друге групе највише сачуваних везано је за племиће чији су се потомци обрели у Бачкој жупанији. Осим података оригинала, други датуми који су забележени на полеђини акта или пропратним списима, везани су за годину поступка провере и сачињавања преписа. Од интересантнијих у овој групи био би предмет којим је несуђени деспот Илирика, наводни потомак средњовековних деспота и хебски сужањ гроф Ђорђе Бранковић затражио и добио владарску потврду своје титуле, што преноси сачувана копија (16). У српско племство Трансилваније и Арадске жупаније убрајани су Лука и Јован Бибић (Иван Бибич) пореклом из Бугарске (19).¹⁶ Јожеф и Михаљ Ствртецки (Stvrteczky) свакако су приложили потврду о племству из Пожунске жупаније из које су послом дошли у Петроварадин (Нови Сад) (20).¹⁷ Бачка жупанија потврдила је племство браће Стефана и Фрање Воларића (Wolarich) из Туропоља када су боравили у вароши Баји (23).¹⁸ Ђерска жупанија је потврдила племство

14 Лајчо Матковић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1780–1784), VIII/5, Нови Сад 1994, 1780/499–500 (стр. 22).

15 Дејан Јакшић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1801–1805), VIII/10, Нови Сад 2005, 335/62 (стр. 54).

16 *Српски биографски речник*, I, Нови Сад 2004, 524–525 (Славко Гавриловић); Душан Ј. Поповић, *Племство*, Војводина II, Нови Сад 1940, 120.

17 М. Jakovljević – L. Matković, *нав. дело*, 1744/115 (стр. 132).

18 Архив Војводине, Нови Сад, Бачко-бодрошка жупанија, 1753/102с; Ангун Виктор Душин, *Племићке породице II*, Војводина II, Нови Сад 1940, 156.

Јожефу Ђарматију (Gyarmathy), настањеног у Бездану (45), а приликом потврђивања племства породице Галамбош (Galambos) и жупаније Хевеш и Спољни Солнок, забележено је да њихови потомци живе у бачким местима Фекетић и Пирош (46). Бачки племићи били су и потомци племића Пружинских из Тренчинске жупаније (12).¹⁹ Више деценија је био отворен спор да ли племићка повеља породице Карчоњ (Karátsony) из Чанадске жупаније вреди само за у њој именоване или и за побочне гране (41). Оригинална жупанијска потврда и обојени грб породице чувају се, пак, у оквиру фонда Бачко-бодрошке жупаније.²⁰

Поред наведене две групе предмета у Збирци се могу уочити још неке садржајне групе, мада се код неких предмета не може направити стриктна подела. У питању су следеће групе:

1. даровнице (1, 2, 4, 29, 30, 36, 40);
2. именовања и постављења (3, 24, 38);
3. привилегије градова (21, 28);
4. привилегије занатлија (27, 35);
5. група предмета везаних за патријарха Јосифа Рајачића (39, 42–44, 47–50).

1. Предмети ове групе, од којих су неки са најстаријим датумом у Збирци, осликавају право државних и обласних господара да додељују заслужним појединцима и заједницама поседе, замкове, манастире, приходе и друга добра. У ову групу сврстали би и два црквено-поседовна увођења у posed. Међу интересантнијим је свакако и најстарији предмет Збирке који се односи на потврду цара Максимилијана II, 1565.

19 Samu Borovszky, *Bács- bodrog vármegye*, II, Budapest 1909, 593.

20 Lajčo Matković, *Bačko-bodroška županija, Sombor (1688–1849)*, Katalog odabranih regesta (1771–1779), VIII/4, Novi Sad 1993, 1776/204–206 (стр. 110).

године, раније добијеног поседа у Липтовској жупанији за-служном Јаношу Мустафи (Musztafa), Турчину који је прешао у хришћанску веру (1, 40). Његови потомци обрели су се у Бачко-бодрошкој жупанији где су вршили јавне функције и много касније (1824/1830) оверили поседовне листове. Други предмет везан за XVI век говори о додели поседа тврђаве Хадад породици Веселењи (Wesselényi) за ратне заслуге у корист пољског краља и трансилванског великаша Иштвана Баторија (2). По даровници Загребачке бискупије епископ Симеон Вретанијски (Vrathania, Вретања, *Вретанић*)²¹ уведен је у посед манастира Марче 1618. године (4).²² На основу царске одлуке спроведена је замена поседа Загребачке бискупије, она припала Војној граници замењена су за поседе у Банату (30).

2. У ову групу би сврстали три примера именовања из црквеног и световног живота. У склопу унијатских тежњи тадашњи аустријски надвојвода Фердинанд даје поменутом српском владици Симеону световна овлашћења да у народу прогони и кажњава празноверије и заблуде (3).²³ Митрополит Павле Ненадовић дипломом (граматом) поставља Андрију Николића за сомборског протопрезвитера (24). Од царских судских мандата, у управним фондовима широко присутним, пример нам је именовање правника Торонталске жупаније Лудвига Феја (Feja) за правног заступника у бракоразводној

21 Вретанија, по којој је марчански владика назван (Симеон Вретања), означава црквену јурисдикцију над западним странама под аустријском влашћу. *Азбучник Српске православне цркве по Радославу Грујићу*, Београд 1993, 56–57; *Историја српског народа*, III-1, Београд 1994, 458 итд. (Рајко Веселиновић).

22 Јован Валрабенштајн, Јован Караба, *Илирска дворска комисија, депутација – Беч 1745–1777. Commissio, Deputatio Aulica in Transsilvanicis, Banaticis et Illyricis – Wien*, Аналитички инвентар, XIII/1, Нови Сад 2010, 1512, 1514 (стр. 113–114).

23 *Исто*, 1509, 1519 (стр. 110–112).

парници у породици Ендреди (Endrödy) (38). Овој групи би се можда могао сврстати и предмет који се односи на царско привремено проглашење пунолетства Вуколаја Вуковића, сина знаменитог добротвора Саве Вуковића из Новог Сада, ради управљања поседа Берексо на територији Тамишке жупаније (34).

3. У владарске компетенције, између осталог, спадало је и уздизање појединих насеља на ниво трговишта (вароши) и слободних краљевских градова што је за исте означавало и будући друштвени, културни и економски успон. За овакво рангирање у нашој Збирци имамо два добра примера. Садржајно верна оригиналу на латинском језику²⁴ сачињена је значајна копија повеље царице Марије Терезије којом се Сомбор, пре тога *воинствени шанац*, проглашава слободним и краљевским градом (21). Дајући право одржавања недељног вашара, трговачке слободе и имунитета, Јосиф II је уздигао место Нови Бечеј, по молби његовог властелина,²⁵ на ниво вароши (28).

4. Свеобухватни напредак градова и вароши, био би незамислив без равоја занатства разних струка. Царским повељама су регулисана питања организације, обавеза и привилегија занатлија, окупљених у удружења (цехове, односно еснафе). У Збирци се налазе предмети који би се односили на напред речено: предмет којим Марија Терезија регулише права и обавезе занатлијског сталежа места која припадају Валповском властелинству на територији Вировитичке жупаније (27), затим којим аустријски цар Франц I даје привилегије кројачким еснафима слободног краљевског града Темишвара, који је управо занимљив јер представља копију наведене

24 Повеља Слободног краљевског града Сомбора, приређивач Милан Степановић, Сомбор 2008.

25 Олгица Трбојевић, *Торонталска жупанија (1731–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1786–1790), XV/2, Нови Сад 2011, 1788/559 (стр. 181).

привилегије која је издата у Паризу 1815. године, након коначне савезничке победе над Наполеоном (35).

5. Посебно место у овој збирци и Архиву Војводине заузима група предмета везана за јавно деловање патријарха Јосифа Рајачића. Предмети се издвајају оригиналношћу, јавним обликом, као и историјским значајем личности којој су акта издата. У првом реду ту је акт о постављењу архимандрита Јосифа Рајачића за епископа далматинског од стране митрополита Стефана Стратимировића (39). Затим следе три повезане и временски сукцесивне царске и црквене дипломе о премештању и постављењу истог за епископа вршачког (42–44). Напослетку, ту су визуелно веома занимљиве четири дипломе: Рајачићево именовање за карловачког архиепископа и митрополита (47), одликовање почасним грађанством Новог Сада (48), баронска диплома издата од стране Франца Јозефа (49), и патријархово царско одликовање Орденом Леополдовог Великог крста пред сам крај његовог живота (50).

На крају бисмо напоменули да се овом приликом не би шире задржавали на околностима издавања и историјском времену настанка повеља и диплома садржаних у Збирци, будући да ће садржај истих бити подробно представљен, те ће описи довољно рећи сваки за себе. Такође, овом приликом не бисмо се бавили ни спољном и унутрашњом анализом докумената, дипломатиком, палеографијом или сфрагистиком, као и утврђивањем аутентичности и односа преписа са оригиналом.

САДРЖАЈ И ОПИС ПОВЕЉА И ДИПЛОМА

*и опис повеља
и диплома*

1. 1565. јануар 6, Беч

1. Цар Максимилијан II саопштава да је за Јаноша Мустафу (Musztapha), ради потврде дарованог поседа и права, представљена даровница Лајоша Пекрија од Петровине (Pekrÿ de Petrowyna), великог жупана жупаније Липто, којом је исти именованом, који је напустивши Турску прешао у хришћанску религију, као и његовим будућим наследницима, за верну службу даровао, уз ослобађање свих такса и радова, један дом и сеоску сесију у месту Лискафалва (Lizkaffalwa), које је потпадало под тврђаву Ликава (Lÿkawa) на територији поменуте Жупаније. Представља се текст даровнице којим се понавља горе наведено, датиран у Инсбруку 27. маја 1543. године, уз назнаку да је капетанима тврђаве Ликава саопштено да именованог уведу у наведени посед, и у њему очувају. Цар Јаношу Мустафи, који је своју верност како круни, тако и величанству, показао на различитим местима и у различитим временима, потврђује од речи до речи даровницу која је наведена.

2. § Забелешка датирана у Баји, 19. јула 1830. године (са потписом жупанијског фишкала) у којој се наводи да је 23. марта 1824. године у вароши Јанковац на територији Жупаније Бачке за племићку породицу Терек Мустафа (Török Musztafa), племенитом Ференцу Терек Мустафи предато.

♦ *Хартија, латински језик, 2 листа, рукопис, реставрирано, делимично оштећено, папирни печат, мало мањи А3 формат, димензије 41x33,5cm, текст пун скраћеница тешко читљив (погоотово на појединим местима); веза са архивском јединицом инвентарног броја 40.*

2. 1584. март 6, Вилна (Вилњус)

Иштван (Батори), пољски краљ, велики војвода и кнез саопштава да се Ференцу Веселењију (de Wisseľen, Wesselényi), коморнику, капетану и његовом саветнику, који је од своје младости, како у рату, тако и у миру, верно служио, најпре показавши своју приврженост у рату у Трансилванији, вођеном против Гашпара Бекеша од Корниата (Bekes de Corniath), као и у рату против московског великог војводе, и наследницима именованог дарује целокупна тврђава Хадад, затим вароши, истоимене и вароши Сибо (Sýbo) и поседи (набрајају се) на територији жупаније Солнок која припадају поменутој тврђави, као и припадајући приходи, некада у поседу покојног Болдижара Јакехи од Кушаља (Jakehý de Kusalý), а потом, по слову закона, пошто је исти умро без наследника, враћени држави.

♦ *Хартија, латински језик, 1 лист, рукопис, очуван, папирни печат, облик А3 формата, димензије 52,5x34,5cm, препис.*

3. 1612. јануар 10, Грац

1. Надвојвода (аустријски) Фердинанд (II) саопштава свим официрима и капетанима у хрватским и словеначким границама, као и осталима са привредном и војничком службом, да се потврђује патент издат 23. марта 1611. године којим се Симеону Вретанијском (*Vretania, Вретанић*), «на споменутиим местима постављеноме бискупу Влаха и Срба и племенитоме духовнику», у циљу укидања заблуда и празноверја «противних правој католичкој цркви и хришћанској савести», дозвољава кажњавање свих (новчаном казном) који се «наведеним лажима и заблудама користе», те да ће у истом циљу именованом, који је недавно потврђен «као врховни пастир хришћанства и за редовног бискупа над поменутиим народом», на његов захтев, сваки пут бити «подељена световна сила», у вези са чим се издаје наређење да се именованом не чине никакве сметње него укаже «свака добра склоност и спремност».

2. Препис (без каснијих датума), транскрипција са готице и превод документа на српски.

♦ *Хартија, немачки, српски језик, 2 листа, рукопис, очуван, печат недостаје (види се место на којем се налазио печат), облик А3 формата, димензије 56,5x34,5cm, на првом листу хартија залепљена на пергамент.*

4. 1618. Завршје

1. Гргур Јагатић, поджупан Загребачке жупаније и саветник и викар загребачког бискупа Петра Домитровића, саопштава да је Гргур Вајдић известио да је по налогу споменутог бискупа, 1618. године пред црквом, или манастиром Блаженога Арханђела

Михаила основаног на брду Марча на територији Иванићке крајине у Крижевачкој жупанији, а на основу даровног писма споменутог бискупа, игумана поменутог манастира и српског епископа Симеона Вратанијског (*Vrathania, Вретанић*), у присуству «суседа и суграничара» (набрајају се), увео у посед поменутог манастира и правилног потеза брда Марче, чија је граница обележена у даровном писму.

2. Препис (без каснијих датума), транскрипција текста на латинском (без скраћеница) и његов превод на српски.

♦ *Хартија, латински, српски језик, 5 листова, рукопис, очуван, без печата (види се место на којем се налазио), облик А3 формата, димензије 34,5x21 (4 листа) 60,5x43 (1 лист), украшена, текст са доста скраћеница.*

5. 1626. јун 20, Шарвар

Препис сведочанства којим велики жупан жупаније Ваш, гроф Пал Надажди (*Nadasdi, de Nádasd*), потврђује племство Мартоњу Хатоу (*Hato*) и његовом сину Јаношу, на основу племићке повеље дароване од стране Фердинанда III оцу поменутог.

♦ *Хартија, мађарски језик, 2 листа, рукопис, очуван, без печата (L.S.), димензије 24,5x38,5cm.*

6. 1629. јун 1, Беч

Цар Фердинанд II саопштава да се краљевом милошћу за верност и верну службу, исказану величанству на различитим местима и у различитим временима, Балаж Петер Филистеи де Кесер (*Philistei de Keser*), као и његова жена Хелена Балашко (*Balasko*), синови Андреа, Блаши, Михаљ и Јован, те рођени брат гореименованог, Михаљ са женом Аном Биро (*Biro*),

и кћеркама Елизабетом и Сузаном, из положаја неплемића уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевине Угарске и њој прикључених делова. Именовани, као и њихови будући наследници оба пола, могу уживати све оне привилегије, слободе, права и имунитете које уживају племићи Краљевине Угарске и њој прикључених крајева. Истима се као потврда исказане милости, слобода и несумњивог племства, дарује грб или племићка инсигнија који могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

§ Након текста повеље прибелешка о публикавању повеље у Жупанији Хевеш, датума 2. октобра 1630. године.

♦ *Хартија, латински, 1 лист (велики формат), рукопис, очуван, без печата (L.S.), облик дуплог А3 формата, димензије 64x50cm, препис (без каснијег датума), без украса.*

7. 1632. Пожун

Саопштење Жупаније Ноград да је 8. марта 1632. године у вароши Лошонц, за време одржавања седнице жупанијског суда, у присуству поджупана Пал Бата де Вате (Batha de Vatha), среских начелника, заклетника и асесора, бележник приложио племићку повељу царско-краљевског величанства издату Балтазару Неметију (Némethy, Némedy), његовој жени Приски и синовима Иштвану, Јаношу, Михаљу и Ђерђу, као и њиховим наследницима оба пола, којом се именовани из положаја неплемића уписују у племиће Краљевине Угарске. На основу поменуте повеље, именовани се уврштавају и уписују и у ред племића жупаније Ноград, и истима, као и њиховим наследницима оба пола, се признаје право уживања племићких повластица

и имунитета, и признаје им се несумњиво племство, о чему се издаје ово сведочанство.

– На крају текста забелешка «издато од стране судског бележника» (без потписа).

– На полеђини забелешка «писмо Жупаније Ноград о племству Неметијевих».

♦ *Хартија, латински језик, 2 листа, рукопис, очуван, без печата, препис (без каснијих датума), димензије 25x38,5cm.*

8. 1635. децембар 13, Беч

Диплома којом цар Фердинанд II одликује племством Мартина Милхарта (Milhardt) и његове наследнике, уз право употребе племићког печата.

♦ *Пергамент, немачки језик, 1 лист (велики формат), димензије 78,5x67cm, рукопис, делимично оштећен, без печата (види се место где је био привезан), ликовни приказ грба у средини.*

9. 1644. фебруар 25, Беч

Цар Фердинанд III саопштава да се, краљевом милостију, за верност и верну службу Михаљ Шимоњ (Sitony), који је показао верност и приврженост како угарској круни, тако и величанству, на различитим местима и у различитим временима, из положаја неплемића уврштава и уписује у ред и број племића Краљевине Угарске и њој прикључених крајева. Истом, и његовим будућим наследницима оба пола, се признаје право уживања, како сада, тако и у будућности, свих части, привилегија, слобода, права и имунитета које уживају племићи Краљевине Угарске и њој прикључених крајева. Као потврда исказане краљеве милости и дарованих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, који могу

користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

§ Након текста повеље прибелешка о публиковању повеље у Жупанији Земплен, датума 16. јануар 1647. године.

♦ *Хартија, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 69x48,5cm, рукопис, очуван, без печата, облик дуплог А3 формата, препис (без каснијих датума).*

10. 1649. мај 10, Пожун

Цар Фердинанд III саопштава да се, краљевом милости, за верност и верну службу, Лукач Месарош (Mészáros) који је показао своју верност како светој круни Угарског краљевства, тако и величанству, на различитим местима и у различитим временима, као и рођени брат именованог Пал Месарош, из положаја неплемића уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевства Угарске и њему прикључених крајева. Истима се, као и њиховим будућим наследницима, од сада па за сва времена признају све оне милости, части, повластице, права, слободе и имунитети, које користе и уживају племићи Краљевства Угарске. Као потврда исказане краљеве милости и дарованих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, коју могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

§ Након текста повеље прибелешка да је повеља публикована на Генералној конгрегацији Жупаније Шопрон, одржаној 1649. године у вароши Сент Миклош; у наставку забелешка, датирана у Папи (Жупанија Веспрем) 23. септембра 1754. године, да је примерак веран оригиналу; испод текста забелешка, датирана у вароши Мађар-Овар (Жупанија Мошон) 20. маја

1810. године, да је препис, као и приказ грба у узглављу племићке повеље, веран препису службеника Жупаније Веспрем, и у потпису асесори Жупаније Мошон.

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 67,5x51,5cm, рукопис, очуван, печати жупанијских службеника, украшена, са ликовним приказом грба у горњем левом углу, препис којим се тежило опонашање оригинала.*

11. 1650. марта 31, Беч

Цар Фердинад III саопштава да се, краљевом милости, за верност и верну службу Томаш Сакал (Szakal), који је исказао своју верност, како угарској круни, тако и величанству, на различитим местима и у различитим временима, као и синови поменутог Мартоњ, Иштван и Миклош, те његова рођена браћа Бенедек и Тамаш, из положаја неплемића уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевства Угарске и њему прикључених крајева. Именованима, као и њиховим будућим наследницима оба пола, од сада па за сва времена, се признаје право коришћења и уживања свих оних милости, части, повластица, права, слобода и имунитета, које користе и уживају племићи Краљевства Угарске. Као потврда исказане краљеве милости и дарованих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, коју могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 75,5x51,5cm, рукопис, очуван, без печата (види се место где је био привезан), украшена, са ликовним приказом грба у горњем левом углу.*

12. 1650. Тренчин

1. Поджупан Жупаније Тренчин Мелхиор Маћасовски (Matthiassowszky), срески начелници и асесори, саопштавају да су им 1650. године, за време одржавања Генералне конгрегације и жупанијског суда, у присуству прелата, барона и магната (великаша), који у наведеној Жупанији имају какво добро (имање) или каква права, у име браће Јаноша и Ђерђа Пружинског (Pruzinszky), приложене привилегије дароване истима од стране цара Фердинанда III, 20. априла 1649. године, којима се од стране поменутог владара Јанош и Ђерђ Пружински, као и њихови будући наследници оба пола, из положаја неплемића уврштавају у ред и број племића Краљевине Угарске, и којима се дају извесне концесије (повластице), садржане у поменутих привилегијама. На основу тога, именовани се уписују у каталог племића Жупаније Тренчин, и и признају им се и потврђују дароване концесије.

2. Копија потврде издате 1396. године од стране каптала цркве у Њитри о власништву поседа Пружина (Prusuna, Prusina).

♦ *Хартија, латински, словачки језик, 5 листова, рукопис, оштећен, без печата, димензије 23,5x38,5(2 листа) 21,5x33 (3 листа).*

13. 1665. април 24, Беч

Цар Леополд (I) саопштава да се краљевом милошћу за верност и верну службу Јанош Флорис (Floris) који је на различитим местима и у различитим временима показао своју верност како угарској круни, тако и величанству, као и његова жена Ана Комароми (Komaromy), синови Маћаш, Јанош и Ђерђ, и кћерке Софија, Ана и Марија, из положаја неплемића у којем су

се досад налазили, уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевства Угарске и њој прикључених крајева. Именованима, као и њиховим будућим наследницима оба пола, се признаје право коришћења и уживања, од сада па за сва времена, свих оних милости, части, привилегија, права, слобода и имунитета, које користе и уживају племићи Краљевства Угарске. Као потврда исказане краљеве милости и дарованих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, који могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

◆ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 68x64cm, рукопис, делимично оштећен (тешко читљив), без печата (види се место где је био привезан), украшена, ликовни приказ грба у горњем левом углу.*

14. 1673. март, без места

Михаљ Апафи (Арафи), кнез Трансилваније, саопштава да се за верну службу, коју је исказао у бројним околностима, местима и временима, и коју ће без сумње и у будућности исказивати, Пал Завидоцки де Арва (Zavidóczy de Arva), на основу кнежевске милости и власти, као и на основу племићког порекла родитеља, уврштава и уписује у ред и број племића Трансилваније, Угарске и њој прикључених делова, те да се именовани, као и његови наследници оба пола, имају држати за истинске, по рођењу племиће. Као потврду овог племства, именованом, као и будућим наследницима оба пола, се додељује грб или племићка инсигнија који могу употребљавати у свакој прилици, као и све дароване племићке имунитете и прерогативе (опис грба).

– Испод текста потписи Михаљ Апафија, и у десном углу канцелара.

§ Забелешка (на делу који се пресавија) о публиковању повеље да на Генералној конгрегацији жупаније Хуњад одржане у вароши Вајда Хуњад 1676. године, и потпис жупанијског бележника.

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист, рукопис, оштећен (тешко читљив), без печата (отргнут), без украса (ликовног приказа грба), димензије 67х37см.*

15. 1686. мај 12, Нојштат

Цар Леополд (I) саопштава да се, краљевом милошћу, за верност и верну службу Андраш Калој (Kalloy) који је исказао своју верност како светој круни Угарског краљевства, тако и величанству, на различитим местима и у различитим временима и околностима, као и његова жена Доротеја Богнар (Boghánr), уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевине Угарске и њој прикључених крајева. Истима се, као и њиховим будућим наследницима оба пола, признаје право коришћења и уживања свих оних милости, части, властица, права, слобода и имунитета које користе и уживају племићи Краљевства Угарске. Као потврда исказане краљеве милости и дарованих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, који могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

§ Забелешка (на делу који се пресавија) о публиковању повеље на Генералној конгрегацији Жупаније Пожун, одржане 1686. године, и потпис жупанијског бележника.

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 79х65см, рукопис, оштећен (тешко*

читљив), без печата (види се место где је био привезан), украшена (ликовни приказ грба у горњем левом углу).

16. 1691. март 1, Беч

Цар Леополд (I) саопштава да је гроф Ђорђе Бранковић, припадник заједнице српског народа, или православаца која се налази под владаревом заштитом, у циљу потврђивања својих права, замолио потврду владарске привилегије о дарованој грофовској титули из 1688. године, те се поводом молбе именованог, преузета из протокола или књиге Краљевства поменута привилегија представља и потврђује. Привилегију, датирану у Бечу 20. септембра 1688. године, цар Леополд је издао за Ђорђа Бранковића, чији су се преци населили у Краљевству, као и друге знамените породице било из разлога турске тираније или каквог другог притиска. У привилегији се наводи да се међу прецима именованог посебном храброшћу, разборитошћу, окретношћу и умећем истакао Вук (Wolfgangus) Бранковић од Подгорице, баштиник Херцеговине, Срема и др. Царском дипломом издатом у граду Лаксембургу (Laxemburg) 6. јуна 1683. године именованом Ђорђу Бранковићу признато је и потврђено право на наведене области, а осим тога уврштен је у број слободних барона Краљевине Угарске и њој прикључених крајева. Владарском милешћу, Ђорђу Бранковићу од Подгорице, као и његовим будућим законитим наследницима оба пола, се додељује титула грофа, са предикатом «најсјајнији, најугледнији и најпоштованији», и исти се уврштава и уписује у број и ред осталих грофова Краљевства Угарске, и других краљевстава и наследних управа. Истом се дарују све милости, слободе и прерогативи

грофова, и потврђује право употребе породичног грба (опис грба).

– Забелешка, датирана у Јегру (Eggra) 23. октобра 1705. године, да је сачињена копија дипломе истоветна свом оригиналу.

♦ *Хартија, латински језик, 5 листова, рукопис, очуван, без печата (L.S.), препис (без украса), димензије 21x33,5cm.*

17. 1697. октобар 21, Беч

Диплома којом цар Леополд I потврђује сва ранија стечена племићка права породици де Малисе (de Malaise).

– На полеђини листа забелешка о овери дипломе у Брну (Моравска) 16. априла 1698.

– На полеђини листа забелешка о овери преписа 25. јануара 1712. године.

♦ *Пергамент, немачки језик, 1 лист (велики формат), димензије 68x60,5cm, рукопис, делимично оштећен, без печата (види се место где је био привезан).*

18. 1699. мај 31, Лаксенбург

Цар Леополд (I) саопштава да се краљевом милошћу, за верност и верну службу Аврам и Адам Миковић, који су на различитим местима и у различитим временима доказали своју верност и приврженост како угарској круни, тако и величанству, као и њихове супруге, првог Марија и синови Станислав и Георгије, другог Пава и синови Вид и Вук, уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевине Угарске и њој прикључених крајева. Именованима, као и њиховим будућим наследницима оба пола, се признаје право уживања, од сада, убудуће за сва времена, свих оних части, привилегија, права, слобода и имунитета које

уживају племићи у Краљевини Угарској. Као потврда исказане краљеве милости и дарованих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, који могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

♦ *Хартија, латински језик, 3 листа, рукопис, очуван, без печата (L.S.), препис (без каснијих датума и украса), димензије 25x38,5cm.*

19. 1722. октобар 30, Беч

Цар Карло VI саопштава да се за верност и верну службу Лука и Јован Бибић (Bibich), пореклом из Копиловаца у Бугарској, сада са пребивалиштем у вароши Дева у Жупанији Хуњад, у Кнежевству Трансилванији, који су у различитим временима и на различитим местима, како у миру тако и у рату, верно служили владарском дому, као и њихове супруге, првог Ана Љиохкина (Ljiochkina) и син им Фрања, другог Марија Павлићан (Pavlitjan) и син им Фрања, као и Маргарета Бибић, удовица Димитрија Митровића и син јој Илија, и сви будући наследници именованих оба пола, царско-краљевском милостију из положаја неплемића, уврштавају и уписују у ред и број племића наследног Кнежевства Трансилваније, и Краљевства Угарске, и других краљевстава, управа и наследних провинција. Именовани и њихови наследници, од сада, убудуће за сва времена могу користити и уживати све оне милости, части, прерогативе и имунитете које користе и уживају племићи поменутог Кнежевства Трансилваније, и Краљевства Угарске, и других краљевстава, управа и наследних провинција. Као потврду исказане владарске милости и датих слобода, и знак несумњивог

племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, који могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

– Забелешка испод текста да је племићка повеља публикована на Диети одржаној у Слободном краљевском граду Нађ Себен 10. јануара 1724. године; испод наведене забелешке још једна, да је племићка повеља публикована на жупанијском суду Жупаније Хуњад одржаном 27. јуна 1725. године у вароши Бачи, и потпис жупанијског бележника.

♦ *Пергамент, хартија, латински језик, 8 листова, рукопис (облик књиге тврдог повеза), очувана, воштани печат у дрвеној кутији, украшена (ликовни приказ грба на почетку повеље), димензије 24,5x34cm.*

20. 1744. јули 6, Семпц

Гроф Јанош Палфи од Ердеда (Pálffy ab Erdöd), палатин Краљевине Угарске, саопштава да су за време одржавања Генералне конгрегације Пожунске жупаније, у присуству поджупана, среских начелника и заклетника, прелата, барона, великаша и племића, Јожеф и Михаљ Ствртецки (Stvrteczký), са боравиштем у граду Петроварадину (Новом Саду) на територији Жупаније Бачке, иначе пореклом из места Хохштетно (Hochstetno) у Пожунској жупанији, приложили молбу да им се изда сведочанство њихових племићких права. У току испитивања племства, 1725. године, оцу именованих, Адаму Ствртецком издата је поново племићка повеља цара и угарског краља Фердинанда III, од 21. августа 1644. године, која је публикована 8. јануара 1647. године на Генералној конгрегацији Пожунске жупаније, одржаној у вароши Семпц (Szempcz). На основу

тога именовани се признају и потврђују као племићи Краљевства Угарске.

♦ *Хартија, латински језик, 2 листа, рукопис, очуван, без печата (видно место воштааног печата који је отпао током времена), облик А3 формата, димензије 48x30cm.*

21. 1749. фебруар 17, Беч

Царица Марија Терезија саопштава да су становници вароши Сомбор, донедавно »Воинствени шанац Сомборски« који је 1745. године из «воинствене» области, на основу члана 18 из 1741. године прешао под јурисдикцију Краљевства и Бачке жупаније, упутили молбу величанству да се варош уздигне у Слободну и краљевску варош. Наведеној вароши се, због заслуга њеног становништва и верности исказаној у различитим околностима према угарској круни и величанству, као и уплатом у краљевску благајну 150 хиљада форинти и обећањем, и у будућности, верности и покорности, краљевом милошћу и за пример да се верност и верна служба од стране величанства препознаје и награђује, као и због несумљивих користи које би из ове милости произашле, додељује «имја и титула» Слободне и краљевске вароши Сомборске, са свим правима и преимућствима Слободних и краљевских вароши у Краљевству Угарском. У даљем тексту, у деветнаест тачака, описана су права која се дарују, између осталих и право употребе печата (грба) чији се опис налази у осамнаестој тачки привилегије.

– Испод текста забелешка, датирана у Сомбору 26. јула 1805. године, којом потписани службеник потврђује да је копија, која представља превод са латинског на славено-србски, верна оригиналу.

♦ *Хартија, славеносрпски језик, 18 листова, рукописна књига (облик књиге тврдог повеза), очувана, без печата (М. Р.), препис (без украса), димензије 24x36,5cm.*

22. 1751. март 1, Беч

Царица Марија Терезија саопштава да се, краљевом милошћу, за верност и верну службу Максим Мириловић, некадашњи заставник Фелдварског шанца, сада у провинцијалу, који је показао своју верност како према круни Краљевства Угарског, тако и према светом дому аустријском и величанству, особито у војсци током шеснаест година на различитим местима и у различитим временима и околностима, као и његова жена Симлана Јованова, син Алексије и кћерка Магдалена, и будући наследници оба пола, из положаја неплемића уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевства Угарске и њему прикључених крајева. Именовани од сада убудуће за сва времена, све оне милости, части, привилегије, слободе, права, препогативе и имунитете које користе и уживају племићи Краљевства Угарске и њему прикључених крајева, могу користити и уживати, као и њихови будући наследници оба пола, већ рођених, и после даровања привилегије законито рођени. Као потврду исказане владарске милости и датих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, који могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

– У дну се налази забелешка «Даровање племства Максиму Мириловићу».

§ Забелешка (на делу који се пресавија) да је повеља публикована на Генералној конгрегацији Бачке

жупаније одржане 1. фебруара 1752. године, и потпис жупанијског бележника.

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 77,5x55cm, рукопис, делимично оштећен, без печата (видно место где се налазио), у горњем левом углу ликовни приказ грба, повеља је доста изгужвана што отежава њено читање.*

23. 1753. фебруар 14, Куриловец

Никола Матија Месић, туропољски жупан и бележник Загребачке и Крижевачке жупаније саопштава да су браћа Стјепан и Фрања Воларић (Wolarich), који бораве у привилегованој вароши Баја на територији Жупаније Бачке, приступили са молбом да им се потврди племство и посед места Горњи Лукавец (Felső Lukavec). Како су преци Воларића одавнина племићи-власници места Горњи Лукавец, под управом поменутог Туропољског поља на територији Загребачке жупаније, и као такви на овој територији одувек познати, те како је молба именованих оцењена као праведна и законита, истима се, издаје сведочанство којим се потврђује њихово племићко порекло и посед поменутог места.

§ Испод текста забелешка да је потврда (сведочанство) о племству публиковано на Генералној конгрегацији Бачке жупаније одржаној у Бачу 4. септембра 1753. године, и потпис жупанијског бележника.

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 80,5x63cm, рукопис, очуван, воштани печат у дрвеној кутији.*

24. 1757. фебруар 1, (Сремски) Карловци

Павле Ненадовић, православни архиепископ карловачки, митрополит «свог, који се налази у државама

царско-краљевског величанства, славеносербскога и валахијскога народа» и царско-краљевски дворски саветник саопштава да се протопрезвитер Андреј Николић, са несумљивим заслугама у управљању над верницима, премешта из Паланачке у Сомборску протопопију Бачке епархије, и да му се додељује достојанство «протопопскоје» при храму Светог Великомученика и победоносца Христовог Георгија у Слободном краљевском граду Сомбору. Оглашава се постављење и утврђење именованог у наведеној протопопији и местима којима је иста надлежна, и то: Стапар, Брестовац, Сент Иван Прегревица, Милетић, Богојево, Каравуково, Оџаци и Парабућ, уз позив свима да поменутом, у складу са црквеним законом, «повиновање и послушност показују и воздају». – На левој marginи документа стоје забелешке (у виду ознака које се «убацују» у текст) да је именовани премештен у Нови Сад (за протопрезвитера новосадског, у протопопију новосадску), и наводе се места надлежна новосадском протопопијату: Темерин, Чуруг, Фелдвар, Турија, Сент Томаш, Врбас (без додатних/ каснијих датума).

♦ *Хартија, славеносрпски језик, 2 листа, рукопис, очуван, папирни печат, димензије 54,5x63cm.*

25. 1758. децембар 12, Беч

Царица Марија Терезија саопштава да се, краљевом милошћу, за верност и верну службу Михаел Исекуц (Issekucz), грађанин и становник вароши Елизабетопољ у Трансилванији, који је посведочио своју приврженост владарки и владарском дому у различита времена и у различитим околностима, у првом реду 1746. године приликом сакупљања новца потребног за вођење рата, и кад је са неколицином других приволео

Јерменску заједницу у поменутој вароши да се врати под окриље царског дома, као и његова жена Доротеа Мартон (Marton), синови Августин, поменуте вароши Елизабетопољ кнез, и његова жена Марија Ласлоф (Lászlóff), синови и кћерке (набрајају се), такође презвитер Јован алиас Марко, Захарије и његова жена Лазар Манушаг Лазар (Manusag) и кћерке (набрајају се), једнако Мартин и његова жена Марија Гергељ (Gergely) синови и кћерке (набрајају се), Никола и најпосле Силвестер, као и будући наследници оба пола, из положаја неплемића уврштавају и уписују у ред и број племића Кнежевства Трансилваније и њему инкорпорираних делова, Краљевства Угарске, и других краљевстава, управа и наследних провинција. Именовани, као и њихови будући наследници оба пола, од сада за сва времена, могу користити и уживати све оне милости, части, прерогативе и имунитете које користе и уживају племићи поменутог Кнежевства Трансилваније, Краљевства Угарске, и других краљевстава, управа и наследних провинција. Као потврду исказане владарске милости и датих слобода, и знак несумњивог племства, истима се дарује грб или племићка инсигнија, који могу користити, као и све оне милости и части племића, у свим потребним приликама (опис грба).

– Испод текста се налази забелешка, датирана у Бечу 23. фебруара 1761. године, да је копија повеље верна оригиналу, и потпис и печат службеника.

§ На полеђини се налази забелешка да је представљена на седници одржаној у Сибињу (Cibinŷ) 3. марта 1759. године, и потпис службеника; испод забелешка, датирана у Киш Сарошу (Kis Sáros) 21. марта (без године), да је повеља публикована 7. марта 1759. године на жупанијском суду жупаније Кикуро (Küküllö),

одржаном у месту Цикмантор (Czikmántor), и потпис жупанијског бележника; испод забелешка, датирана у Сибињу 25. јуна 1767. године, и потпис и печат писара.

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 69x51cm, рукопис, очуван, папирни печат, у горњем левом углу ликовни приказ грба.*

26. 1769. јануар 13, Беч

Јосиф II саопштава да је Антоније Скио (Scio), чији су преци, пореклом из града Катана (Catana) у Краљевству Сицилија, од давних времена у поменутом граду задобили племство, и који је по примеру својих предака од прве своје младости тежио да службом код хришћанског краља, обављајући најтеже послове задобије наклоност Светог римског царства и Аустријског нашег војводства, истакао молбу да се њему и његовим наследницима додели племство Светог римског царства заједно са правом употребе старог грба. Владаревом милошћу поменути Антоније Сцио и његови законити наследници оба пола, се уврштавају у ред и број племића Светог римског царства, уз право уживања свих оних повластица и слобода које уживају племићи Светог римског царства, и дозвољава им се употреба грба у свим потребним приликама (опис грба). Именованом, као и његовим наследницима, дозвољава се употреба предиката «а» или «де» Скио (Scio), како у писаном облику тако и у говору.

– На самом почетку, на посебном листу, који је једини од пергамента, налази се ликовни приказ грба.

– На првој страници, пре наведеног текста се налази забелешка «Племство (додељивање племства) и именовање (давање имена) или предиката «а» или «де»

за Антонија Скиоа његове наследнике оба пола. Беч, 13. јануар 1769.».

– На последњој страници, испод наведеног текста се налази забелешка датума 28. фебруара 1769. године да је примерак тачан препис оригинала, и потпис и папирни печат службеника.

♦ *Хартија, пергамент, латински језик, 9 листова, рукопис (облик књиге меког повеза, недостаје предња корица), очувана, печат службеника, ликовни приказ грба на целом листу, димензије 22x33см.*

27. 1780. октобар 10, Будим

Уредба царице Марије Терезије којом се регулишу права и обавезе (сталежа) кројача, ћурчија, чизмара, ковача, опанчара, бравара, ужара, грнчара, ременара, тесара, обућара, столара, колара и везача у Валпову, Михољцу, као и осталим местима која припадају Валповском властелинству на територији Вировитичке жупаније.

♦ *Хартија, немачки језик, 18 листова, рукопис (облик књиге тврдог повеза), очувана, печат службеника, димензије 27,5x47,5см.*

28. 1788. август 4, Беч

Цар Јосиф II саопштава да се према приложеној молби Павла Хадимића (Haggi Michael), поседника места Нови Бечеј на територији Торонталске жупаније, из разлога осигурања истинске користи становника како наведеног места, тако и других, суседних места, краљевом милошћу поменутом месту Нови Бечеј од сада па убудуће, за сва времена додељује наслов вароши са правом одржавања седмичних вашара, средом, са свим оним правима, прерогативима, слободама и имунитетима које имају Слободни и краљевски

градови и друга привилегована места са одржавањем седмичних вашара, уз јемство слободе и безбедности трговине свим трговцима. Наведеном се додаје клаузула да се оних година када одржавање седмичних вашара пада у дан празника места, овај вашар има одржавати дан пре или после истог.

– У дну забелешке да је наведено заведено у књигу Краљевства, и потпис службеника.

✦ *Хартија, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 77x55cm, рукопис, очуван, без печата (L.S.), препис (без украса).*

29. 1793. јун 4, Инсбрук

Повеља цара Франца II којом се Јозефу Антону Бомбардију (von Bombardi) даје у најам право поседовања и уживања дворца Лаберс (Labers), са поседом, и регулишу његова права и обавезе.

✦ *Пергамент, немачки језик, 1 лист (велики формат), димензије 90x60cm, рукопис, очуван, без печата (отпао).*

30. 1801. јуни 19, Темишвар

Чанадски каптол представља (публикује) наредбу о увођењу у посед издату од стране цара Франца II у Бечу 12. марта 1801. године, за загребачког епископа Максимилијана Врховца (Verhovác). Истом, цар Франц II саопштава чанадском каптолу да је, у Бечу 29. јула 1800. године, сачињен уговор о замени, ратификован од стране цара, између државе и Максимилијана Врховца у вези властелинстава преко реке Купе, и то Топуско, Покупско и Храстовица, са припадајућим местима (набрајају се за свако властелинство!), која се налазе на територији Загребачке жупаније и припадају Загребачком епископату. Предходно набројана властелинства, чије је прикључење Банској

војној граници планирано у 1784. години, али су краљевом резолуцијом опет враћена поменутом епископату, овим уговором се изнова одузимају и прикључују поменутој Граници, уз предвиђену еквивалентну замену Загребачком епископату. На име еквивалентне замене поменутом епископату, у вредности одузетих (инкорпорираних) добара (наводи се вредност истих у новцу), Загребачком епископату се додељују поседе на територији Торонталске и Тамишке жупаније (набрајају се места, пустаре, њихове површине у јутрима, новчана вредност), са правом мача, судским привилегијама, и правом патроната, као и свим користима и приходима ових места. На основу ове наредбе, као и других аката, Чанадски каптол издаје ово сведочанство о увођењу загребачког епископа у наведени посед.

– У потпису службеници чанадске катедралне цркве
♦ *Хартија, латински језик, 17 листова, рукопис (облик књиге тврдог повеза), очувана, папирни печат (оштећен), димензије 25x39cm.*

31. 1804. јули 20, Беч

Цар Франц II саопштава да се за верност и верну службу, браћи Иштвану, Јаношу подфишкалу Жупаније Бачке, као и Јожефу и Ференцу Алфелди (Alföldy), који су по примеру својих предака, стекли за себе заслуге вршећи грађанску (цивилну) и војну службу, поменути Јанош служећи једанаест година у Жупанији Бачкој, док су остали показали своју верност и приврженост угарској круни и величанству у различитим местима и у различитим временима, за шта им је дотацијом од 9. децембра 1803. године додељено место Немеш Милетић на територији Жупаније Бачке, царско-краљевском милошћу дозвољава, од сада за

сва времена, употреба предиката «од Немеш Милетића».

– На првој страни забелешка «Копија додељивања предиката де Немеш Милетић за господу Алфелди 1804.».

– Забелешка на дну странице којом се завршава текст дипломе «Додељивање предиката де Немеш Милетић за браћу Алфелди».

§ На посебној страници забелешка да је наведено заведено у књигу Краљевства, и потпис службеника; испод забелешка о публиковању привилегије на Генералној конгрегацији Бач-бодрешке жупаније одржаној 1. октобра 1804. године у Слободном и краљевском граду Сомбору, и потпис жупанијског подбележника.

§ На полеђини документа забелешка да је наведено публиковано на Генералној конгрегацији одржаној у Сомбору 1. октобра 1804. године, као и забелешка «Копија даровања предиката де Немеш Милетић за господу Алфелди супоседнике места Немеш Милетић».

♦ *Хартија, латински језик, 4 листа, рукопис, очуван, без печата, димензије 25x38cm.*

32. 1807. март 4, Папа

Потврда жупаније Веспрем о племству Петера Хађмаши (Hagymásy), капелана из Алшо Њека (Alsó-Nyék) у Толнанској жупанији, пореклом из те жупаније. Потврда укључује његове синове Јожефа, Петера, Јаноша и Шандора.

§ Унесено у записник Толнанске жупаније у Сексарду 17. јуна 1807. године.

§ Унесено у записник Барањске жупаније 4. децембра 1821. године.

♦ *Хартија, мађарски језик, 2 листа, рукопис (облик књиге меког повеза), очувана, папирни печат, димензије 28,5x42cm.*

33. 1810. октобар 2, Пешта

Према потврди жупаније Хевеш и Спољни Солнок о даровању племићке титуле, као и свих племићких прва, Андрашу Черњанском од Черне (Csernai Csernyánsyку) на основу повеље жупаније Тренчин издате 10. августа 1783. године, Пештанска жупанија потврђује њихов племићки статус.

♦ *Хартија, мађарски језик, 4 листа, рукопис, очуван, без печата, димензије 26x42cm.*

34. 1813. мај 19, Беч

Аустријски цар Франц I саопштава да се, на основу краљеве милости и власти, Вуколају (Vucolaus) Вуковићу, власнику места Берегсо (Bereghszo) на територији Тамишке жупаније, који још не испуњава године пунолетства одређене законима Краљевства, за шта му недостаје свега неколико месеци, и с тога у духу постојећих закона Краљевства Угарске не може слободно располагати имовином коју поседује, због урођене зрелости и разборитости, и осведочених ваљаних обичаја (карактера), признаје да сам може управљати имовином у свом власништву, која се тренутно налази под управом старатеља.

– У дну документа забелешка да је исти заведен у књигу Краљевства, и потпис службеника; испод наведеног забелешка «Признавање пунолетства Вуколају Вуковићу».

§ На полеђини документа регистратурски број предмета, и забелешка у којој се наводи да је концесија публикована и заведена у протокол на Партикуларној

конгрегацији Тамишке жупаније одржане у Темишвару 12. јула 1813. године, и потпис жупанијског бележника Тамишке жупаније.

♦ *Хартија, латински језик, 2 листа, рукопис, очуван, папирни печат, димензије 53x37cm.*

35. 1815. август 25, Париз

Аустријски цар Франц I саопштава да су му представљени, за грађане и кројаче Слободног и краљевског града Темишвара, извесни цеховски чланци (одредбе) за боље уређење међу истима, те да су поменуте одредбе, са свим правима и милостима које садрже, унете у привилегију која се дарује горепоменутим грађанима и кројачима. Привилегија садржи 53 члана (одредбе) која се односе на уређење кројачког цеха, на права и обавезе његових чланова. Истом је уређено питање обавеза и понашања шегрта и калфи, поступка произвођења у мајстора, обавеза мајстора, начина сахрањивања и погребној пратњи (мајстора, калфи, шегрта, мајсторове жене или деце), питање мајсторових удовица, цеховских састанака (њиховом одржавању и надлежностима), начина избора мајстора и подмајстора цеха.

– Наведено на корицама «Привилегија у Слободном и краљевском граду Темишвару постојећих цехова угарских кројача датума 25. августа 1815.».

♦ *Хартија, латински језик, 18 листова, рукопис (облик књиге меког повеза), очувана, без печата (L.S.), препис, димензије 23,5x37,5cm.*

36. 1825. март 20, Инсбрук

Диплома аустријског цара Франца I о даровању племићу Јозефу фон Бомбардију (von Bombardi) и његовим наследницима поседа у вредности од 800

аустријских форинти на који има право по својој мајци, удовици Ани Бомбарди.

♦ *Пергамент, немачки језик, 1 лист, рукопис, очуван, без печата (отпао), димензије 59,5x48,5cm.*

37. 1828. јуни 15, Солун

Девет трговачких грчких породица из Солуна (углавном трговаца крзном, са именима чланова и пописом имовине), који су се преселили у Петроварадин, оверавају тај попис у Аустријском конзулату у Солуну и шаљу га Петроварадинском магистрату.

§ Аустријски конзулат у Солуну оверава потпис грчког архиепископа Солуна Макариоса (3. јули 1828, Солун).

§ Овера Царске канцеларије и посланика у Константиопљу (22. август 1828, Константинопољ/ Пера).

§ Потврђено од Државне канцеларије, Беч 27. јули 1829.

♦ *Пергамент, грчки језик, италијански језик, немачки језик, 2 листа, рукопис, очуван, печати различитих канцеларија и печатњаци и потписи канцелара и писара, димензије 55,5x40,5cm.*

38. 1829. март 11, Беч

Аустријски цар Франц I саопштава да је Марија рођена Калман (Kalmán), жена Јожефа Ендредија (Endrödy), у ствари извршења донетих одлука (пресуда) од стране Конзисторије каптола Естергома у бракоразводној парници покренутој између ње и поменутог њеног мужа, одредила за свог законитог правног заступника Лудвига Феја (Feja), подфишкала Торонталске жупаније, дајући истом све овласти у поменутом послу.

– У дну документа забелешка «Одређивање правног заступништва од стране Марије рођене Калман, Јожефа Ендредија жене».

♦ *Хартија, латински језик, 2 листа, рукопис, очуван, папирни печат, димензије 48x34,5cm.*

39. 1829. јун 24, Сремски Карловци

Стефан Стратимировић, карловачки архиепископ, целокупног, у царско-краљевским државама, «славносербскога и валахијскога» народа митрополит, витез Леополдовога Ордена Великог крста, члан Гетингске академије наука и царско-краљевски дворски саветник саопштава да је архимандрит манастира Гомирја у карловачкој епархији Јосиф Рајачић, неко време у епархији пакрачкој, који је доказао своју верност и приврженост вери, наименован (постављен) за епископа «Далматинскога, Истријскога, Дубровничкога и Албанскога», са припадљивим градовима Задром, Шибеником, Дрнишем, Скрадином, Дубровником, Кастел-Новим, Котором, Будвом и осталим местима и пределима. Објављује се свима из епархије «далматинског предела», духовног и мирског чина (положаја), да се Јосиф Рајачић оглашава за епископа, уз позив за признање и повиновање поменутом.

♦ *Хартија, славеносрпски језик, 1 лист (велики формат), рукопис, делимично оштећен, суви печат, димензије 72x52cm.*

40. 1830. јул 1830, Баја

Препис сведочанства Фердинанда (I, угарског краља) о томе да је Јанош Мустафа (Mwztapha), једном Турчин (и турски заробљеник) који је пре више година прешао из «мухамеданске секте» у хришћанску

веру, приложио даровницу покојног Лајоша Пекри од Петровине (Pekry de Petrovyna), жупана Жупаније Липто, којом исти поменутом Јаношу Мустафи (за верну службу), и његовим будућим наследницима, дарује један дом и сеоску сесију у месту Лискафалва (Lýzkaffalwa), тада припадајућем тврђави Ликава (Lýkawa) на територији поменуте Жупаније Липто, заједно са свим припадајућим приходима и уз ослобађање од свих такса и радова. Именовани даровницу прилаже уз молбу да му се наведено у њој потврди. Текст даровнице жупана Жупаније Липто (датиране у Инсбруку 27. мај 1543. године), који се потом наводи, садржи горе наведено, уз назнаку да је капетанима тврђаве Ликава наређено да Јаноша Мустафу уведу и очувају у посед који му се дарује. Због верности исказане на различитим местима и у различитим временима према угарској круни, као и краљевском величанству, именованом, као и његовим наследницима, се потврђују дарована права. Датирано у Пожуну 14. марта 1552. године.

§ На полеђини документа забелешка, датирана у Баји 19. јула 1830. године, да је 23. марта 1823. године у вароши Јанковац на територији жупаније Бачке издато племићу Ференцу Терек Мустафи (Török Musztafa), племићке породице Терек Мустафа, и потпис жупанијског фишкала.

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист, рукопис, очуван, без печата, препис, димензије 68,5x30,5cm; веза са архивском јединицом инвентарног броја 1.*

41. 1833. април 15, Мако

Цар Франц I налаже (наређује) Чанадској жупанији, да у складу са молбом Пала и Јожефа Карачоњија (Karátsonyi) и њихових синова, на њихов захтев

издају сва она акта која се односе на различита њихова добра и послове, потребна ради заштите њихових права, која се налазе у архиву Жупаније Чонград. Датирано у Пешти 13. јуна 1832. године.

– Чанадска жупанија саопштава да на молбу Пала и Ференца Карачоњија, поднете и у име остале њихове браће, Јаноша, Јожефа и Иштвана са боравиштем у Слободном и краљевском граду Сегедину, а поводом недавног пријема у ред племића ове Жупаније (са боравиштем у истој) Иштвана и Емериха Карачоњија, именованима, ради доказивања њихових права, издаје ово сведочанство којим им се потврђује племство. Датирано у вароши Мако 09. априла 1750. године

– Изводи из књиге крштених цркве у Сегедину за Иштвана Карачоњија (из 1748. године), за Михаља Карачоњија (из 1732. године), за Пала Карачоњија (из 1768. године), као и извод из књиге крштених цркве у Старом Бечеју за Јожефа Карачоњија (из 1778. године).

– На крају целокупног текста потписи жупанијских службеника и папирни печат Жупаније.

♦ *Хартија, мађарски, латински језик, 12 листова, рукопис (облик књиге тврдог повеза), оштећена, папирни печат, димензије 27х40см.*

42. 1833. јун 25, Беч

Аустријски цар Франц I саопштава да на место вршачког епископа, које је остало упражњено преласком Максима Мануиловића у Темишварску епархију, потврђује Јосифа Рајачића, досадашњег православног епископа у Далмацији, којег је величанству у послатој преставци препоручио, на основу његове верне службе, православни архиепископ и митрополит, верни и искрено поштовани Стефан Стратимировић, те да

се има извршити посвећење и верна заклетва именованог, у присуству комесара депутираног у овој ствари, и увођење у епископско звање у наведеној епархији. Све док именовани, са повереним себи народом, буде показивао према владару и владарском дому верност и послушност, признаје му се право на порез од свих људи у епархији православне вере, као и надлежност у стварима која се тичу црквене јурисдикције. – У дну документа забелешка «Декрет постављења за православног епископа у Вршачкој епархији Јосифа Рајачића».

♦ *Пергамент, латински језик, 1 лист (велики формат), димензије 79,5x61cm, рукопис, очуван, воштани печат у дрвеној кутији; веза са архивским јединицама инвентарних бројева 43 и 44.*

43. 1833. јун 27, Беч

Аустријски цар Франц I саопштава да на место вршачког епископа, упражњеног након именовања Максима Мануиловића у Темишварски православни епископат, потврђује једнако верног и милог Јосифа Рајачића, до сада православног епископа Далмације и Истре, препорученог, на основу верне службе, од стране верног и искрено драгог, најпоштованијег Стефана Стратимировића, витеза Ордена Леополдовога великог крста, карловачког архиепископа и митрополита и краљевог саветника, те да се има извршити посвећење и верна заклетва именованог и његово увођење у звање у поменутој епископији. Све док именовани, са повереним себи народом, буде показивао према владару и владарском дому верност и послушност, признаје му се право на порез од свих православаца своје дијецезе, и надлежност у стварима која се тичу црквене јурисдикције.

– Забелешка на дну странице којом се завршава текст декрета «Додељивање епископата православног вршачког Јосифу Рајачићу, досадашњем епископу Далмације и Истре».

– На посебној страни забелешка да је декрет заведен у књигу Краљевства, и потпис службеника.

♦ *Пергамент, хартија, латински језик, 8 листова, рукопис (облик књиге тврдог повеза), димензије 28x36,4cm, украшена, воштани печат у металној кутији; веза са архивским јединицама инвентарних бројева 42 и 44.*

44. 1833. август 1, Сремски Карловци

Стефан Стратимировић, карловачки архиепископ, у царско-краљевским државама «славеносербскога и валахијскога народа» митрополит, витез Леополдовог Ордена Великог Крста, члан Гетинске академије наука и краљев дворски саветник, се обраћа свима, првенствено у вршачкој епархији „источног исповедања једнаковерницима“, како духовног тако и световног чина (положаја), који су премештањем епископа Максима Мануиловића у Темишварску епархију остали без свог пастира и епископа, те исте обавештава да је царско-краљевском резолуцијом досадашњи далматински епископ Јосиф Рајачић, због заслуга и исказане ревности у служби, као и исказаној вери и верности величанству и аустријском дому, постављен у поменуто Вршачку епархију. Поменутом епископу Јосифу Рајачићу се даје пуна власт над повереном му епархијом, право рукополагања, и сва права која су у складу са законом православно-источне цркве а на основу дарованих царско-краљевских привилегија свештенству и народу. Овим се оглашава и потврђује наименовање Јосифа Рајачића за вршачког

епископа, уз позив свима у наведеној епархији на исказивање поменутом дужног „повиновања, почаст и послушања“.

– забелешка у дну документа «Написао Јоан Марковић, учитељ девиц у Новом Саду».

♦ *Хартија, славеносрпски језик, 1 лист (велики формат), димензије 83x58cm, штампано, очуван, папирни печат; веза са архивским јединицама инвентарних бројева 42 и 43.*

45. 1834. новембар 22, Ђер

Потврда о племству коју жупанија Ђер издаје Јожефу Ђарматију (Gyarmathy), становнику места Бездан на територији Бачке жупаније. У њој се наводи да је предак именованог, Давид Ђармати, још 1725. године био уписан у списак племића жупаније Ђер.

♦ *Хартија, мађарски језик, 5 листова, рукопис (форма књиге мек повез, без корица), делимично оштећена, папирни печат, димензије 27,5x35cm.*

46. 1842. септембар 26, Јегра

Цар Леополд саопштава да се краљевом милошћу за верност и верну службу Иштван Галамбош (Galambos), који је показао своју верност како угарској круни, тако и величанству на различитим местима и у различитим временима, као и жена именованог Катарина Чипањ (Csipány), синови Иштван, Андраш и Јанош и кћерке Катарина и Ана, из положаја неплемића у којем су се до сада налазили, уврштавају и уписују у ред и број племића Краљевине Угарске и њој прикључених крајева. Именовани, као и њихови наследници оба пола, од сада убудуће за сва времена, могу користити и уживати све оне милости, части, привилегије, слободе, права, прерогативе и имунитете које

користе и уживају племићи Краљевства Угарске и њему прикључених крајева. Као потврда исказане милости, дарованих слобода и знак несумњивог племства именованима, као и њиховим наследницима, дозвољава се употреба грба или племићке инсигније (опис грба). Датирано у Лаксенбургу (Laxenburg) 26. маја 1666. године.

– Испод текста забелешка да је племићка диплома публикована 1670. године, на жупанијском суду Жупаније Хевеш-Солнок одржаном у тврђави Филек (Füleke) 1670. године и да се наведени уписују у ред и број племића поменутог Жупаније, и потпис жупанијског бележника.

– Жупанија Хевеш и Спољни Солнок саопштава да је дана 5. марта текуће 1670. године, у тврђави Филек за време одржавања жупанијског суда, приложена повеља о племству цара Леополда дарована Иштвану Галамбошу, жени му, синовима и кћеркама (набрајају се), као и наследницима истих оба пола, датирана у Лаксенбургу 26. маја 1666. године, сачињена на пергаменту и потврђена печатом поменутог владара, поводом чега је именовани упутио молбу, да се у складу са овом царско-краљевском повељом, којом се њему и наведеним особама признају племићке слободе и прерогативи које уживају племићи Краљевства Угарске и њему прикључених крајева, упишу у ред и број племића Жупаније Хевеш-Солнок, што се именованима признаје. Датирано у тврђави Филек 1670. године.

– Саопштење Жупаније Хевеш и Спољни Солнок са Генералне конгрегације одржане дана 14. априла 1725. године у месту Ђенђеш Пишпеки (Gyöngyös Püspöki), поводом издатог краљевог декрета у вези истраге племства, саопштеног преко интимата Угарског намесничког већа и публикованог на Генералној

конгрегацији одржаној у Јегри дана 30. октобра предходне 1724. године, којом приликом су одређени депутати који би у складу са законом и у одређеном термину извршили ову истрагу, у вези са чим је 4. децембра 1724. године, у вароши Ђенђеш (Gyöngyös) приложена од стране Иштвана Галамбоша са боравиштем у месту Леве (Lövö) на територији Жупаније Боршод, повеља о племству цара Леополда, издата у Лаксенбургу 26. маја 1666. године за Иштвана Галамбоша, жену му, синове и кћерке (набрајају се), која је публикована на жупанијском суду Жупаније Хевеш-Солнок, одржаном 5. марта у тврђави Филек. На основу оцене поменутих депутата, гореименованима се издаје сведочанство (потврда) о истинским племићким прерогативима, и признаје им се право уживања свих оних привилегија и имунитета које уживају остали племићи Жупаније.

– Родослов породице Галамбош, почев од Иштвана Галамбоша и године даровања повеље, 1666.

– На крају целокупног текста у књизи потписи жупанијских службеника и папирни печат жупаније.

♦ *Хартија, мађарски, латински језик, 12 листова, рукопис (облик књиге тврдог повеза), оштећена, папирни печат, димензије 25x39cm.*

47. 1842. октобар 1, Беч

1. Аустријски цар Фердинанд I саопштава да, на основу свог краљевог ауторитета и компетенција, на месту карловачког архиепископа и митрополита, које је остало упражњено смрћу Стефана Станковића, предходне 1841. године, након чега је владар сазвао сабор у ствари избора новог митрополита, сходно концесијама (повластицама) дарованим, у различита времена, од стране угарских краљева православном

свештенству и народу који се налази под светом круном Краљевства Угарске, именује Јосифа Рајачића, досадашњег вршачког епископа, који је показао своју верност према владару у различита времена. Налаже се и заповеда да се исти, од целокупног православног народа који се налази у управама под светом круном Угарског краљевства, призна за архиепископа и митрополита, и да се истом указују обавезне части.

– Забелешка на дну странице којом се завршава текст дипломе «Постављење архиепископа Карловачког Јосифа Рајачића».

– На посебној страници забелешка да је диплома заведена у књигу Краљевства, и потпис службеника.

2. Аустријски цар Фердинанд I саопштава да, на основу свог краљевог ауторитета и компетенција, на место карловачког архиепископа и митрополита, које је остало упражњено смрћу Стефана Станковића, предходне 1841. године, након чега је владар сазвао сабор у ствари избора новог митрополита, именује Јосифа Рајачића, досадашњег вршачког епископа, који је показао своју верност према владару у различита времена. Такође, налаже се и заповеда, да се поменути Јосиф Рајачић призна за именованог и утврђеног архиепископа и митрополита од стране целокупног православног народа у војним границама у Хрватској, Славонији и Банату, и истом се признају сва права и прерогативи наведеног положаја.

– Забелешка на дну документа «Диплома за православног епископа вршачког Јосифа Рајачића у Карловачког митрополита милостиво именованог».

♦ 1. *Хартија, латински језик, рукопис (форма књиге тврд повез, плиш), 7 листова, воштани печат у металној кутији, димензије 28x36ст.* 2. *Пергамент, латински језик, рукопис (форма књиге тврд повез, плиш),*

1 лист (велики формат), воштани печат у дрвеној кутији, димензије 79х63,5см.

48. 1857. јануар 22, Нови Сад

Диплома којом Градско начелство Слободног и краљевског града Новог Сада одликује почасним грађанством српског патријарха Јосифа Рајачића.

♦ *Хартија, немачки језик, 1 лист (велики формат), димензије 82,5х59см, рукопис, очуван, папирни печат.*

49. 1861. април 18, Беч

Диплома аустријског цара Франца Јозефа I којом се српски патријарх Јосиф Рајачић одликује баронатом, уз употребу предиката „фон Брински“ (prädikate von Brinski).

♦ *Пергамент, немачки језик, 4 листа, штампано (облик књиге тврдог повеза), очувана, димензије 29х38см, воштани печат у металној кутији, украшена, графички приказ грба на посебном листу.*

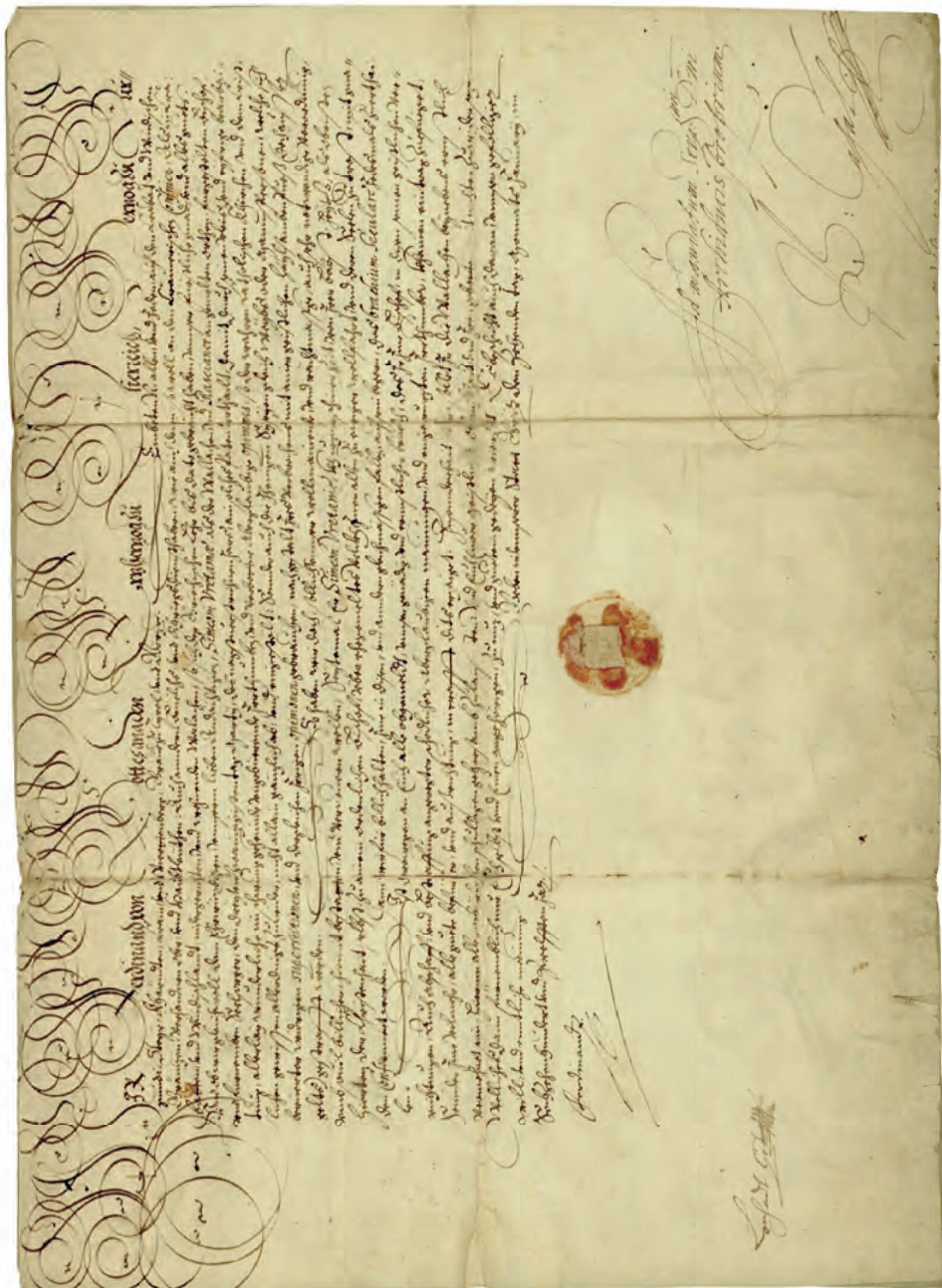
50. 1861. септембар 24, Беч

Декрет аустријског цара Франца Јозефа I о одликовању српског патријарха Јосифа Рајачића, Орденом Леополдовог Великог крста, признања за дугогодишње управљање црквом и показану верност царском дому посебно приликом непријатељских инвазија 1809. и 1813. године и догађаја 1848. године.

♦ *Пергамент, немачки језик, 6 листова, штампано (облик књиге тврдог повеза), димензије 29х37см, очувана воштани печат у металној кутији.*

СНИМЦИ
ПОВЕЉА И ДИПЛОМА
и диплома

1. 1565. Цар Максимилијан II потврђује поседе и права Јаноша Мустафе у Липтовској жупанији

3. 1612. Надвојвода аустријски Фердинанд (II) потврђује епископу Симеону Вретанијском право кажњавања заблуда и празноверја

[illegible]

John Frederick Kayser's New
England Edition 1800

MIHÁLY NEMES

Én, János Földes, Örkös és Vár
Varmegyének fő ispánja, Gentile Vilcz és Hatal
mas Romai Császári Kémet Magyar, és Cseh
Országok királyi törvények és Felsége Magyar Orszá
gi Hírnökének Mestere, Eques Duna immensis
Felsége és Kamara ellen való véghezvétel Kérei
tárgyán: Adónak emlékeztetül mindenkinek a kik
nek illik, és Levelünknek Fendeliben, hogy minket
meg találván, Nemzetis HADÓ Mártony, fia,
val HADÓ Jánosát, Jelente, hogy Nemesi Pa
hadságunk mellet meg Jechai Nemzetes Pál
és Thomas Odos Által, egy szerzővel nyert vala
az mintis Productálván, előnkben Pergamenten Levő
Imperialortól Adatoltván, mely a Felsővezes Haba
rubnak és Adónak Választásak miatt, és az Felső
Táptelekesek miatt, el volt hártyván, mely mind az két
Ágon Levő, és Leendő Gyermekre, Fiaiván, és hogy
a Nemesség ő Felségétől meg Adatolt, volt Arról ad
nak Testimoniálást, Kinek melles hírszerűságot meg
Gondolva, és tekintve, Minkis azo Nemes Pálod
Szágirol, Adónak ezen Testimoniálást, Kedvességű, hogy
Mindken Fendelbeli M. Vasságok, helyheztelet, és az Felső
Kémetes Nemes Varmegyeiben Levő Mesterségek
Gróf Urak, Nemesiasságok, Fehertetes, és Nemes Fendek
Levő Felső Urak, és Libertinussok, hitelt Adván, és
minden vitézsédis nélkül, ismerjék igaz Nemesi Pa
hadságban valónak, Fium és az Nemesi Kapstromban
be, Kamalatatni, Melynék Nagyság bizonyságára, és
el hiteltére Adónak, és Kézünk irásával meg erősített
pecsétet Levelünkkel, Datum in Castro Nostro
Sarvar Die 20^a Junij Anno Domini 1626.

Comes Paulus de Nádasd

(L.S.)

Paulus Kellio Vice Comes
Vollgandus Crak Instrukum

Stephanus Nagy Jure Uni
versitatis N. ar. Hatal
"Viro m.p.

[illegible][illegible]

Friedrich M

6. 1629. Цар Фердинанд II додељује племство Балажу Петеру Филистеи де Кесер (Philistei de Keser) и члановима његове породице

[illegible][illegible]

8. 1635. Диплома цара Фердинанда II којом одликује племством Мартина Милхарта (Milhardt)

[illegible]

NOSTER FERDINANDVS TERTIVS DEICRATIA

Electus Romanorum Imperator semper Augustus ac Germanice Hungarie Bohemice

Dalmatiae Croatiae Sclavonie Ramee Seracie Gallicie Lodomerie Cumanie Bulgarieque se-

Res Archiepiscopus Austrie Dux Burgundie Styrie Carinthie Carniole Martellus Moravie Dux Lauenburgie Su-

perioris archiepiscopus Hungarie ac ultioris Silesie Palatinus Bohemie Marchio Moravie et Sclavonie et

quidam quibus quilibet capituli universi etc. Nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus et nos cum ad apostolicam sedem humiliter supplicationem nostram proferri fecimus

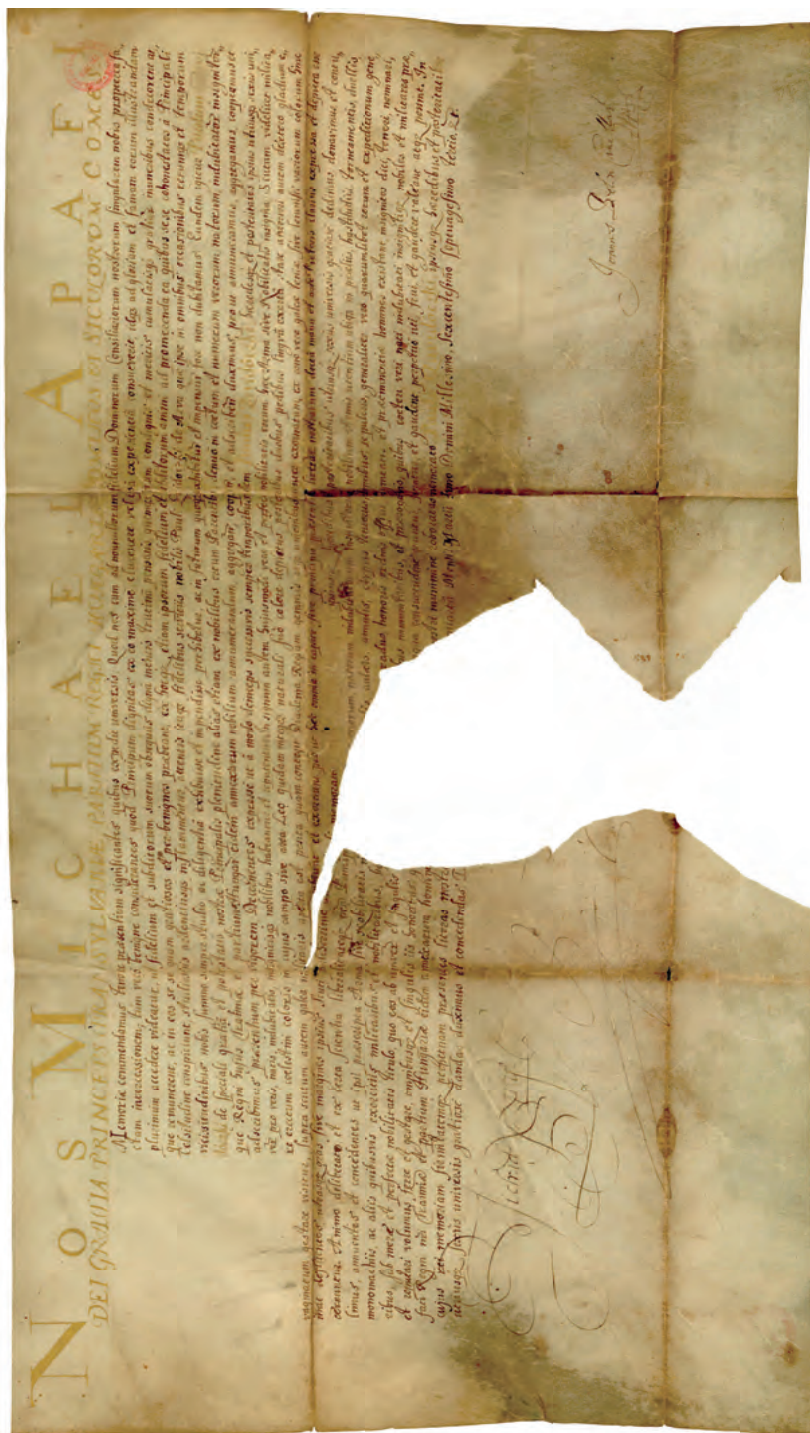
10. 1649. Цар Фердинанд III додељује племство Лукачу Месарошу (Mészáros) и брату му за верну службу

11. 1650. Цар Фердинанд III за верност и верну службу додељује племство Томашу Сакаљу (Szakal) и члановима његове породице

13. 1665. Цар Леополд I за верну службу додељује племство Јаношу Флорису (Floris) и члановима његове породице

14. 1673. Михал Апафи (Араб), кнез Трансильваније, верном Палу Завидоцком (Zavidoczki de Arva) признаје племићки статус

15. 1686. Цар Леополд I за верну службу додељује племство Андрашу Калоју (Kalloy)

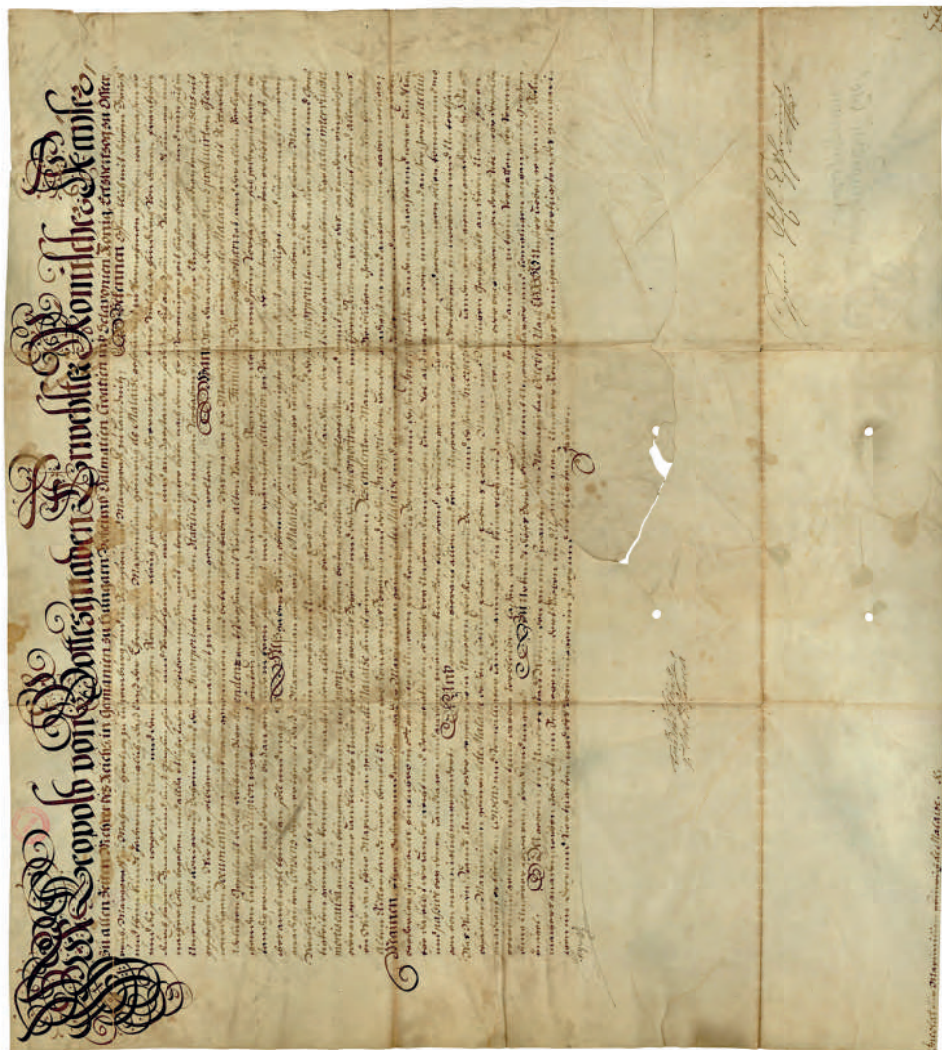
Nos Leopoldus Dei Gratia Electus
 sub Imperatorum Romanorum Imperator semper Augustus ac Germaniarum, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, etque Rex etc. Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carniolae, Marchio Moraviae, Comes Hassburgi, Tyrolis, et Gloriz etc.
 Memoratis commendamus, tenore presentium, significantes, quod quibus expedire iudicatis, quod Commissionis Nationis Rusticae, seu Graeciae Ritus de facto in fidelitate, ac sub protectione nostra persistens, ac Comes quoque Georgius Brankovich, Archiepiscopus Eiusdem Nationis medio demissi et iudicandi, Memoralis Nobis exponendum transierit hunc in modum: Quia ipsi paribus certarum bonarum litterarum nostrarum Privilegiarum, et quidem super titulo Comitatus parva, et Georgii Brankovich, in Anno 1688, evoluta emanata, et in Protocollo seu libro Regio de more et consuetudine inferarum inscripserunt, et tradiderunt, pro iurum, et suorum caute, plurimum indigent, et necesse est, ut ipsi supplicantes, Maui nunc debita cum instantia humillime, et cum quatenus earundem hanc Privilegiarum tenorem in predicto Protocollo seu libro Regio prequirit facere, ac in transumpto aliarum, etiam nostram ipsam supplicantibus dare, et concedere deprecemur. Quorum quidem Litterarum tenore talis est: Nos Leopoldus Dei Gratia Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, etque Croatiae, Slavoniae, Rame, Serritiae, Gallitiae, etque omnia, etque Cumaniae, Bulgariaeque, etc. Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiae,

1691.

L. E.

Diploma Caesaro-Regum in transumpto aliarum Literarum Privilegiarum, et quidem super titulo Comitatus parva, et Georgii Brankovich, in Anno 1688, evoluta emanata, et in Protocollo seu libro Regio de more et consuetudine inferarum inscripserunt, et tradiderunt, pro iurum, et suorum caute, plurimum indigent, et necesse est, ut ipsi supplicantes, Maui nunc debita cum instantia humillime, et cum quatenus earundem hanc Privilegiarum tenorem in predicto Protocollo seu libro Regio prequirit facere, ac in transumpto aliarum, etiam nostram ipsam supplicantibus dare, et concedere deprecemur. Quorum quidem Litterarum tenore talis est: Nos Leopoldus Dei Gratia Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, etque Croatiae, Slavoniae, Rame, Serritiae, Gallitiae, etque omnia, etque Cumaniae, Bulgariaeque, etc. Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiae,

Proit intus patet.

17. 1697. Цар Леополд I дипломом потврђује сва ранија стечена племићка права породици Малисе (de Malaise)

Nos **L**eopoldus **D**ei **G**ratia
 Electus Romanorum Imperator, Imperator Augustus
 de Germania, Hungariae, Bohemiae, Palmarie,
 Croatiae, Slavoniae, Ramae, Carinthiae, Carnio-
 liae, Stiriae, Tyrolis, Carinthiae, Pragensis, Austriae,
 Carinthiae, Carnio-
 liae, Styriae, ac superioris ac inferioris ecclesiae Mar-
 tynburgae, et Helles, Princeps Civitatis, Comes Pal-
 atini, Tyrolis, Carinthiae, Styriae, et Austriae, Land-
 gravis, Altitie, Archiepiscopus Sacri Romani Imperii
 supra Rhenum, Burgundiae, ac utriusque Lusacie
 Dominus, Marchio Slavoniae, Bohemae, Carnio-
 liae, et Palmarum, &c. &c. Memoriae commendamus
 revere praesentium signi sequens quibus et ad
 universis, quod nos cum ad nos nullorum, nec
 alium nostrorum humillimam supplicationem
 nostra propterea actam, supplicari, cum de
 attentio et Consideratio fidelitate, et obsequio
 servitio fidelium nostrorum Abrahami et Ada-
 mi Mikovich, qui ipsi sacra virginitatem dicitur
 nosse, Hungariae, Pragensis, et inde, Pragensis
 quoque nostrae pro eorum et temporum sta-
 bilitate, occasionumque diligentia, fideliter et Con-
 stanter extiterunt, et imperatorem quoque
 patri fideliter et Constantiter servire, & archi-
 episcopos, et imperatores pollicentur, cum ipse
 ad nos tunc vero ex gratia, et muni, &c. &c.
 nostra Regia, cum, quique de nobis et Regni
 ca, Pragensis, bene meritis, virtutibus, scientia
 Indignis, Successorum nostrorum, Divorum
 quondam Hungariae, Regum, etiam prolegi,
 eoque certa virtutum, etiam monumenta,
 quae ad maiora quoque praestanda ex incitare pro-
 bent, decesserunt, Conspicimus, eodem inique
 Abrahami Mikovich, ac ipsorum Constantem
 Mariam, Pragensis, etiam, et Regium
 nec non Pragensis quidem dictum, Pragensis
 pariter Mikovich, cum Consortali, Paula, et
 duobus filijs, et Michaelis, et de Regie

19. 1722. Цар Карло VI за верну службу дарује племство и права Луки и Јовану Бибићу (Bibich), пореклом из Копиловаца у Бугарској, са пребивалиштем у Трансилванији

19. 1722. Цар Карло VI за верну службу дарује племство и права Луки и Јовану Бибићу (Bibich), пореклом из Копиловаца у Бугарској, са пребивалиштем у Трансилванији

[illegible]

19. 1722. Цар Карло VI за верну службу дарује племство и права Луки и Јовану Бибићу (Bibich), пореклом из Копиловаца у Бугарској, са пребивалиштем у Трансилванији

[illegible]

B. Louis Josephus Bonaminus
de Ligon.

Geopius Bolit

19. 1722. Цар Карло VI за верну службу дарује племство и права Луки и Јовану Бибићу (Bibich), пореклом из Копиловаца у Бугарској, са пребивалиштем у Трансилванији

Nos
Nicolaus
Masius
Masich
Universitatis Nobilium Campi
Timpolia
Sancis Turchia

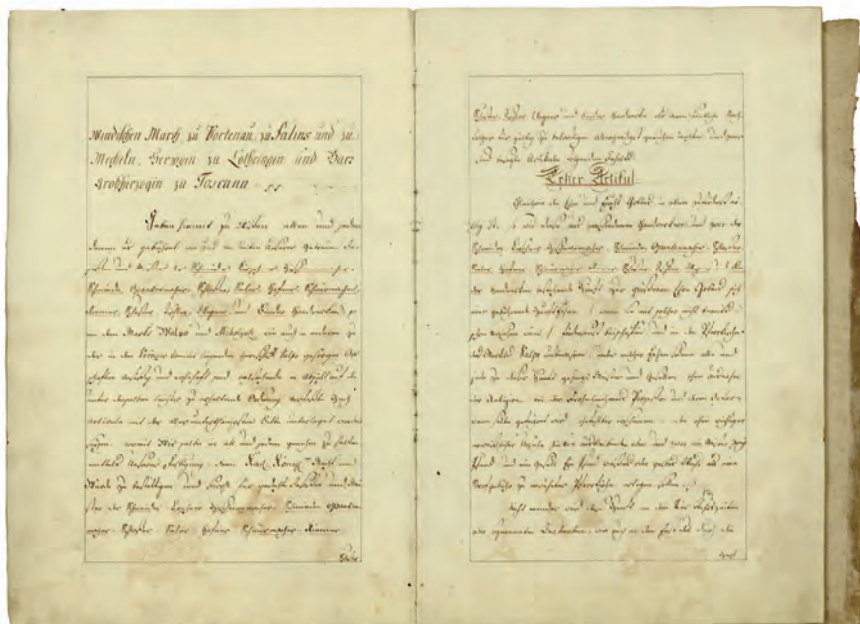

23. 1753. Из племените Општине Туропольске потврђује се племство браћи Стјепану и Фрањи Воларићу (Wolarich), пореклом из места Горњи Лукавец, који бораве у Баји (Бачка жупанија)

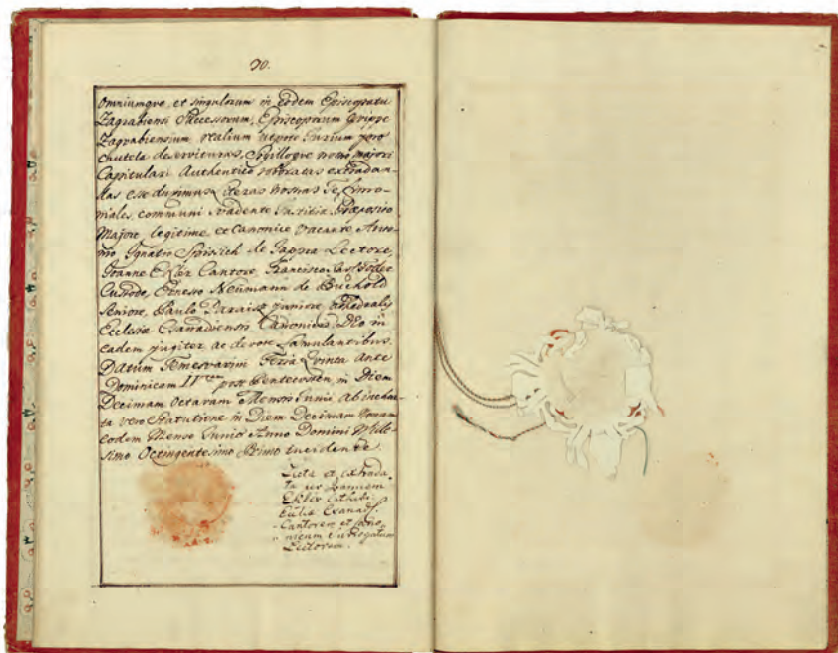
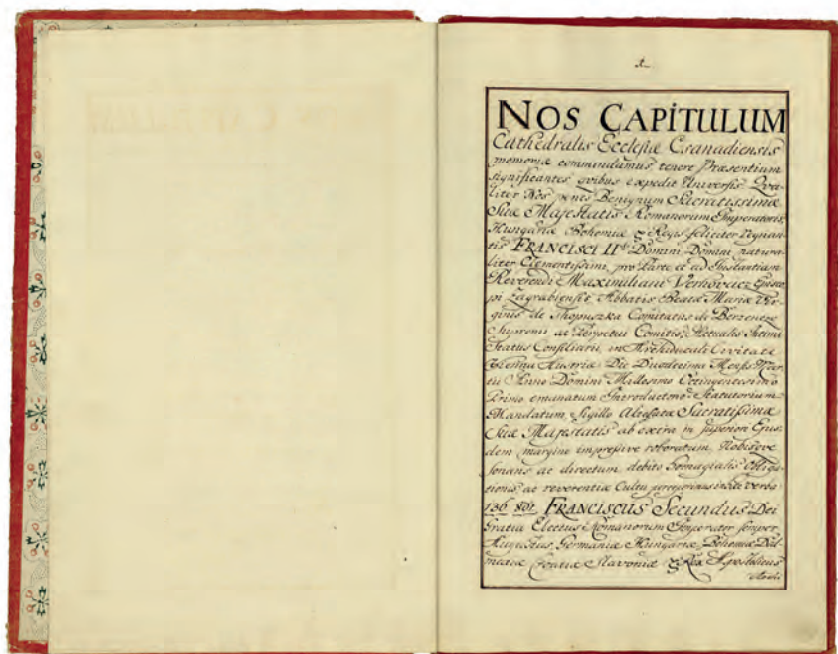
[illegible][illegible]

26. 1769. Јосиф II потврђује племство Антонију Скиоу (Scio), пореклом из града Катана (Catana) на Сицилији, и уврштава га у ред племића светог Римског царства.

27. 1780. Царица Марија Терезија регулише права и обавезе занатлија у местима који припадају Валповском властелинству у Вировитичкој жупанији

30. 1801. Чанадски каптол публикује наредбу о увођењу у посед издату од стране цара Франца II за загребачког бискупа Максимилијана Врховца – ратификација уговора о еквивалентној замени поседу у Војној граници за поседе у Банату између државе и Загребачке бискупије

[illegible]

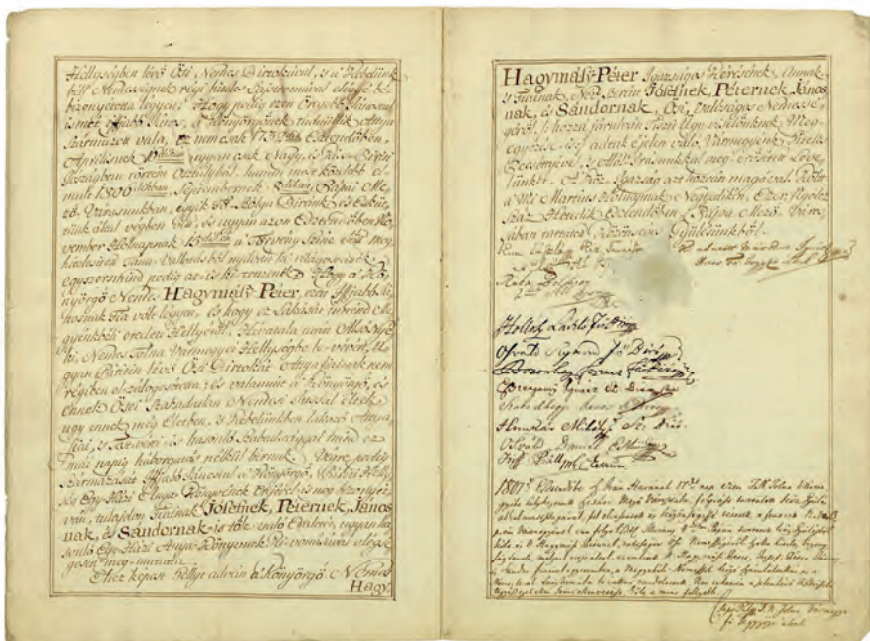
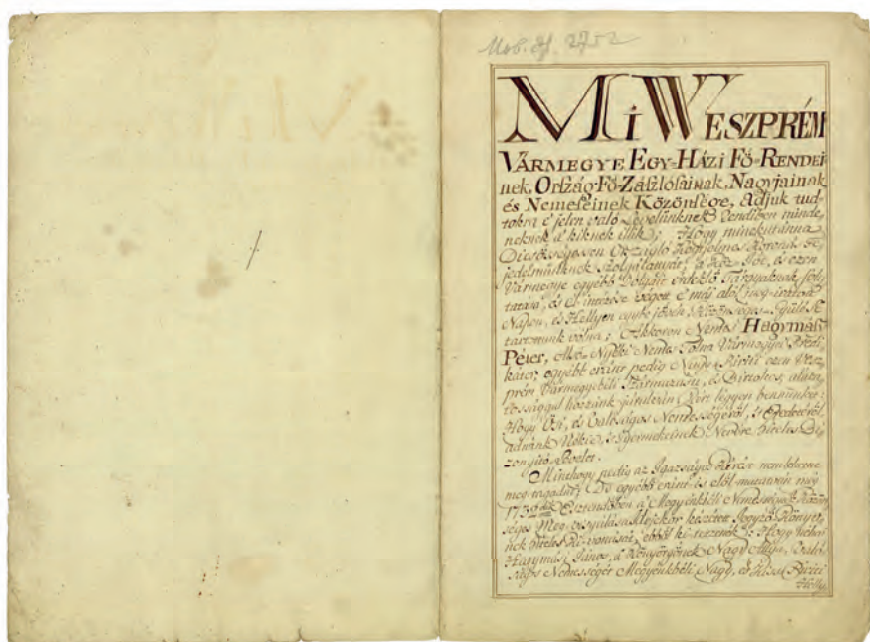
Francisco. m: 70:

Cones Carolus Dacff m. 70:

Josephus Herxheimer

Colloquio Tradicato di Nemes Milidius pro Feneribus Alpold

31. 1804. Цар Франц II, на основу добијеног поседа у Бачкој жупанији, одобрава породици Алфелди (Alföldy) коришћење племићког предиката „од Немеш Милетића“

32. 1807. Потврда жупаније Веспрем о племству Петера Хађмашиа (Hagymásy), капелана у Толнанској жупанији, пореклом из те жупаније и чланова његове породице

[illegible][illegible][illegible][illegible]

1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302

[illegible][illegible]

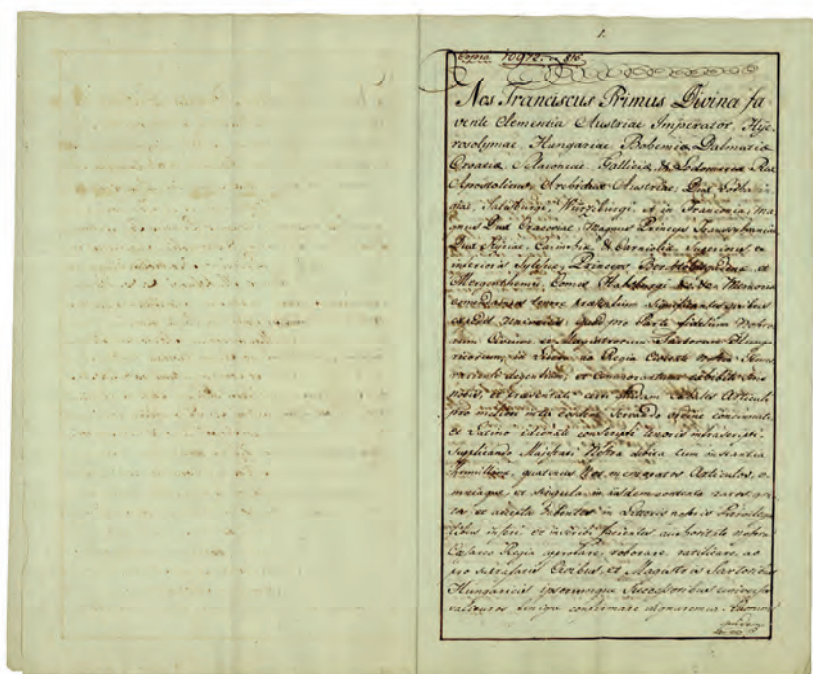
Francis

Comes Josephus Ebdy

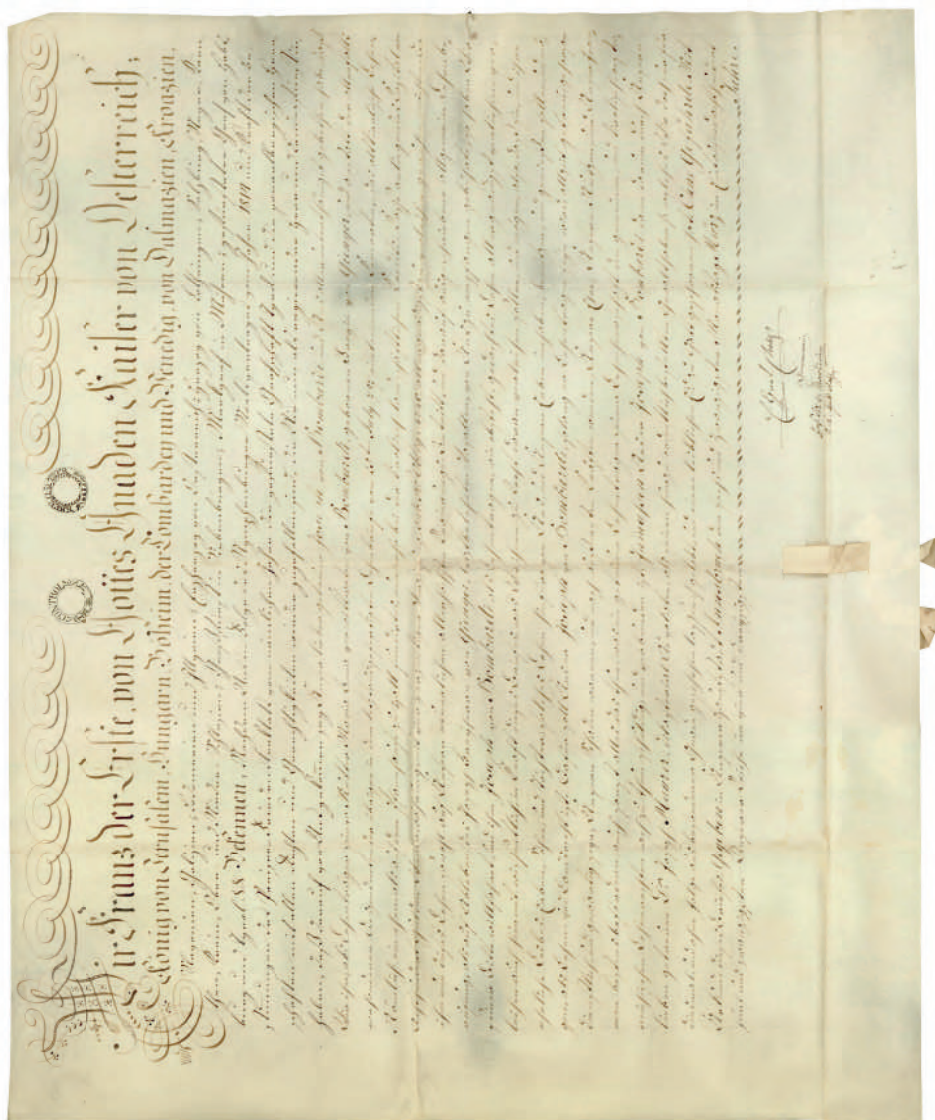
Signatures & Explanations

*L'Excellence des regis Clapnet, quod latetum
in Dilecto per Regem, et perhibe Directorem D.
Hans Albrecht, 1709*

Concavio Venia Altalis Ducobro Euliorica b. claryita.

35. 1815. Цар Франц I одобрава чланке цеховског Статута кројача града Темишвара, који регулишу његова права и деловање

36. 1825. Цар Франц I дарује посед племићу Јозефу фон Бомбардију (von Bombardi) и његовим наследницима

First Ship: No. 1. First Cadet.

[illegible]

Ich beehre mich, die obgenannte Fertigung der k. k. Holzwärter in der k. k.
Allgemeinen Hof- u. Oekonomie-Verwaltung der k. k. Hof- u. Oekonomie-Verwaltung
der k. k. allgemeinen Hof- u. Oekonomie-Verwaltung der k. k. Hof- u. Oekonomie-Verwaltung
Wiens am 27. Jg. 1829.

Prințesa

1008
 1009
 1010
 1011
 1012
 1013
 1014
 1015
 1016
 1017
 1018
 1019
 1020
 1021
 1022
 1023
 1024
 1025
 1026
 1027
 1028
 1029
 1030
 1031
 1032
 1033
 1034
 1035
 1036
 1037
 1038
 1039
 1040
 1041
 1042
 1043
 1044
 1045
 1046
 1047
 1048
 1049
 1050
 1051
 1052
 1053
 1054
 1055
 1056
 1057
 1058
 1059
 1060
 1061
 1062
 1063
 1064
 1065
 1066
 1067
 1068
 1069
 1070
 1071
 1072
 1073
 1074
 1075
 1076
 1077
 1078
 1079
 1080
 1081
 1082
 1083
 1084
 1085
 1086
 1087
 1088
 1089
 1090
 1091
 1092
 1093
 1094
 1095
 1096
 1097
 1098
 1099
 1100
 1101
 1102
 1103
 1104
 1105
 1106
 1107
 1108
 1109
 1110
 1111
 1112
 1113
 1114
 1115
 1116
 1117
 1118
 1119
 1120
 1121
 1122
 1123
 1124
 1125
 1126
 1127
 1128
 1129
 1130
 1131
 1132
 1133
 1134
 1135
 1136
 1137
 1138
 1139
 1140
 1141
 1142
 1143
 1144
 1145
 1146
 1147
 1148
 1149
 1150
 1151
 1152
 1153
 1154
 1155
 1156
 1157
 1158
 1159
 1160
 1161
 1162
 1163
 1164
 1165
 1166
 1167
 1168
 1169
 1170
 1171
 1172
 1173
 1174
 1175
 1176
 1177
 1178
 1179
 1180
 1181
 1182
 1183
 1184
 1185
 1186
 1187
 1188
 1189
 1190
 1191
 1192
 1193
 1194
 1195
 1196
 1197
 1198
 1199
 1200
 1201
 1202
 1203
 1204
 1205
 1206
 1207
 1208
 1209
 1210
 1211
 1212
 1213
 1214
 1215
 1216
 1217
 1218
 1219
 1220
 1221
 1222
 1223
 1224
 1225
 1226
 1227
 1228
 1229
 1230
 1231
 1232
 1233
 1234
 1235
 1236
 1237
 1238
 1239
 1240
 1241
 1242
 1243
 1244
 1245
 1246
 1247
 1248
 1249
 1250
 1251
 1252
 1253
 1254
 1255
 1256
 1257
 1258
 1259
 1260
 1261
 1262
 1263
 1264
 1265
 1266
 1267
 1268
 1269
 1270
 1271
 1272
 1273
 1274
 1275
 1276
 1277
 1278
 1279
 1280
 1281
 1282
 1283
 1284
 1285
 1286
 1287
 1288
 1289
 1290
 1291
 1292
 1293
 1294
 1295
 1296
 1297
 1298
 1299
 1300
 1301
 1302
 1303
 1304
 1305
 1306
 1307
 1308
 1309
 1310
 1311
 1312
 1313
 1314
 1315
 1316
 1317
 1318
 1319
 1320
 1321
 1322
 1323
 1324
 1325
 1326
 1327
 1328
 1329
 1330
 1331
 1332
 1333
 1334
 1335
 1336
 1337
 1338
 1339
 1340
 1341
 1342
 1343
 1344
 1345
 1346
 1347
 1348
 1349
 1350
 1351
 1352
 1353
 1354
 1355
 1356
 1357
 1358
 1359
 1360
 1361
 1362
 1363
 1364
 1365
 1366
 1367
 1368
 1369
 1370
 1371
 1372
 1373
 1374
 1375
 1376
 1377
 1378
 1379
 1380
 1381
 1382
 1383
 1384
 1385
 1386
 1387
 1388
 1389
 1390
 1391
 1392
 1393
 1394
 1395
 1396
 1397
 1398
 1399
 1400
 1401
 1402
 1403
 1404
 1405
 1406
 1407
 1408
 1409
 1410
 1411
 1412
 1413
 1414
 1415
 1416
 1417
 1418
 1419
 1420
 1421
 1422
 1423
 1424
 1425
 1426
 1427
 1428
 1429
 1430
 1431
 1432
 1433
 1434
 1435
 1436
 1437
 1438
 1439
 1440
 1441
 1442
 1443
 1444
 1445
 1446
 1447
 1448
 1449
 1450
 1451
 1452
 1453
 1454
 1455
 1456
 1457
 1458
 1459
 1460
 1461
 1462

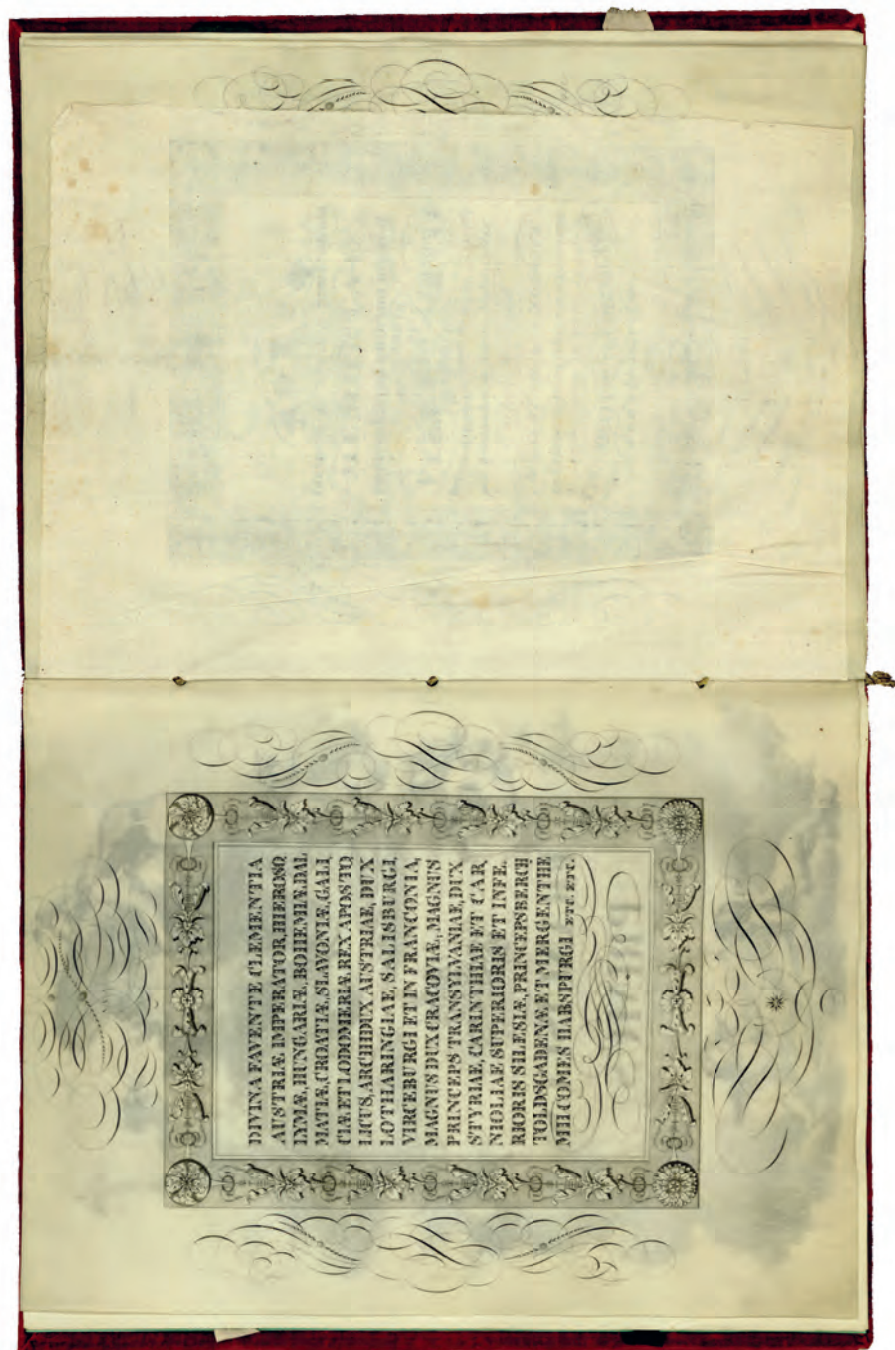
[illegible]

43. 1833. Цар Франц I потврђује постављење и посвећење досадашњег далматинског епископа Јосифа Рајачића за православног епископа у Вршачкој епархији

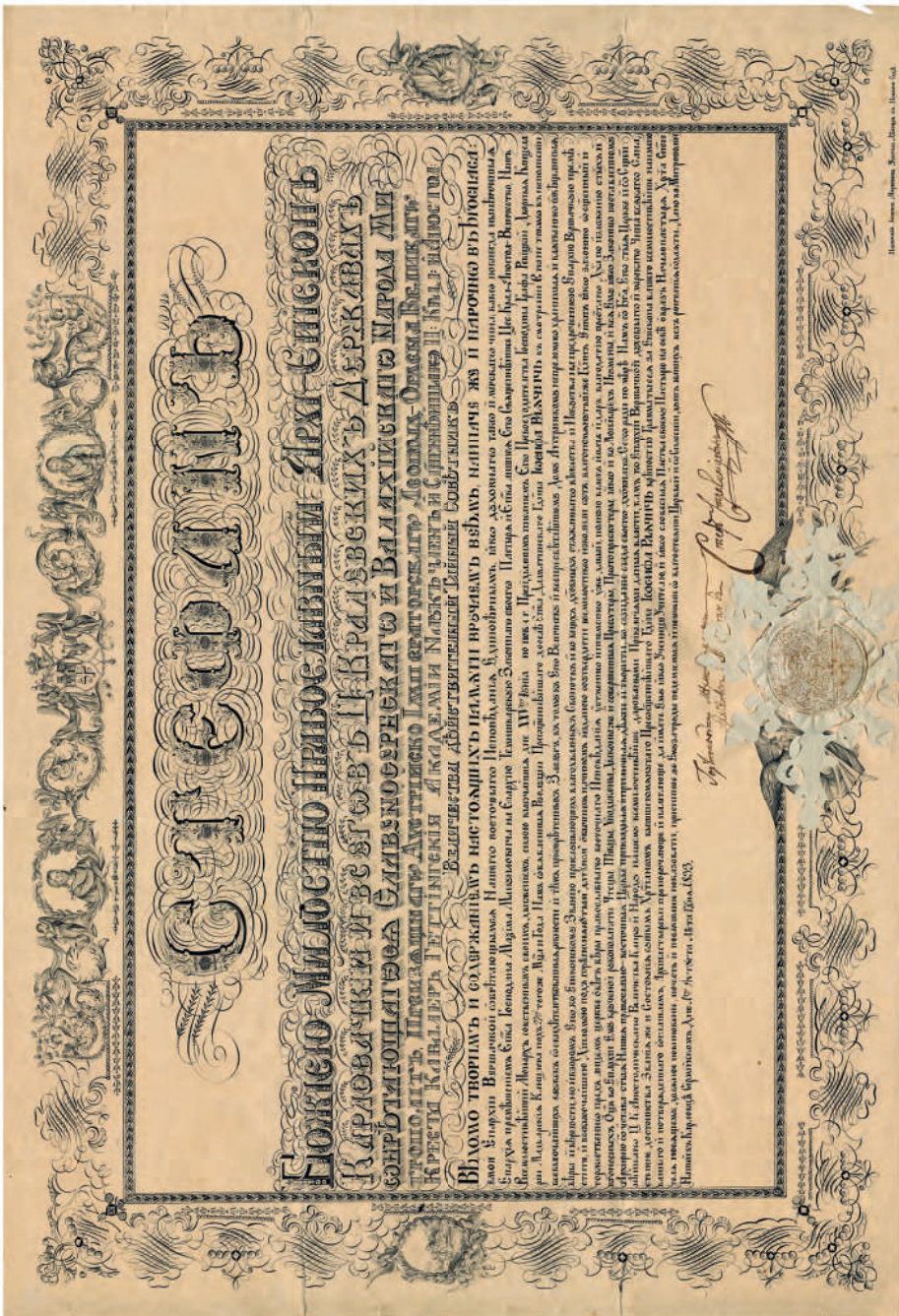
43. 1833. Цар Франц I потврђује постављење и посвећење досадашњег далматинског епископа Јосифа Рајачића за православног епископа у Вршачкој епархији

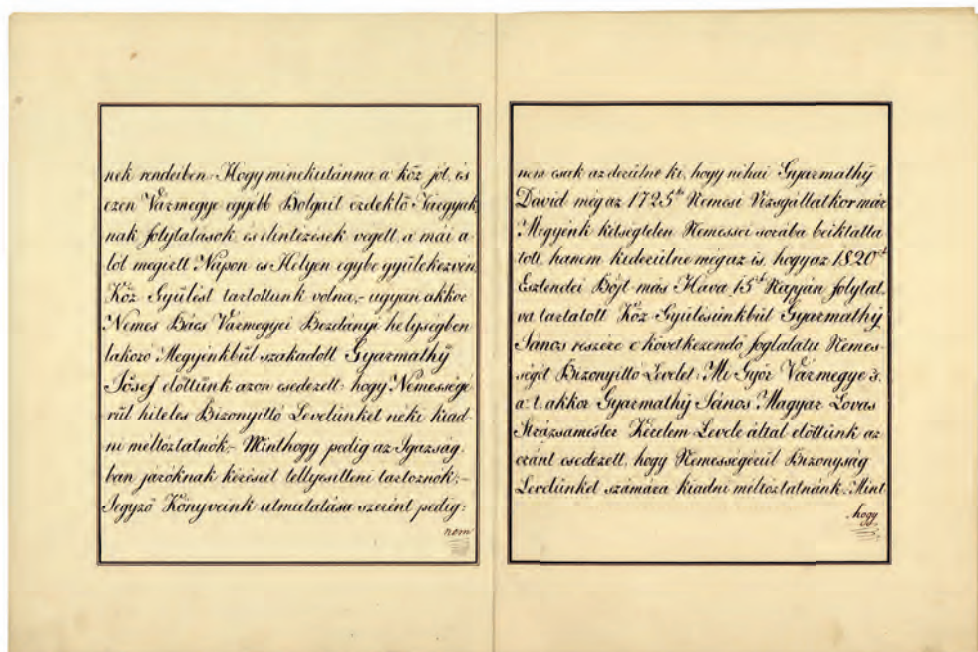
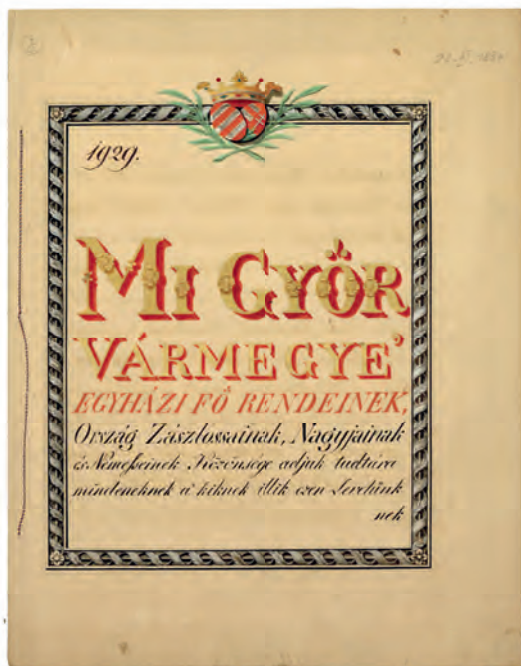
43. 1833. Цар Франц I потврђује постављење и посвећење досадашњег даалматинског епископа Јосифа Рајачића за православног епископа у Вршачкој епархији

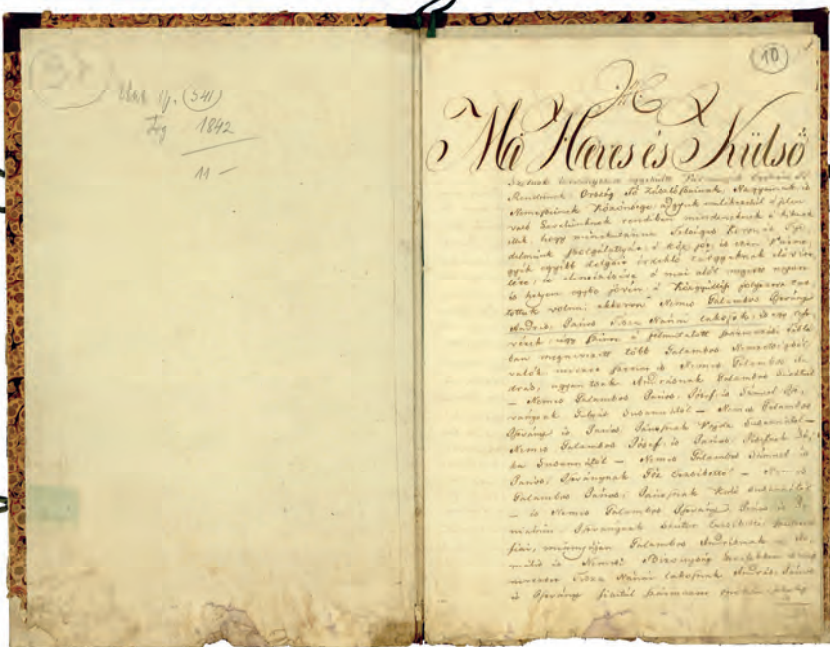
43. 1833. Цар Франц I потврђује постављење и посвећење досадашњег даалматинског епископа Јосифа Рајачића за православног епископа у Вршачкој епархији

44. 1833. Митрополит Стефан Стратимировић оглашава и потврђује на именовање Јосифа Рајачића за вршачког епископа

45. 1834. Потврда о племству жупаније Ђер издата Јожефу Ђарматхију (Gyarmathy), становнику места Бездан у Бачкој, пореклом из те жупаније

Janusz Szczęsny, syn, młodszy, urodził się 17. 11. 1770, zmarł 17. 11. 1770, pochowany w kościele parafialnym.	Andreas Polska Sien	Janusz 1770 Syn Janusza Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 + Syn Janusza	Janusz 1770 Syn Janusza Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 + Syn Janusza
Janusz Szczęsny, syn, młodszy, urodził się 17. 11. 1770, zmarł 17. 11. 1770, pochowany w kościele parafialnym.	Andreas Polska Sien	Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 Syn Janusza Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 + Syn Janusza	Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 Syn Janusza Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 + Syn Janusza
Janusz Szczęsny, syn, młodszy, urodził się 17. 11. 1770, zmarł 17. 11. 1770, pochowany w kościele parafialnym.	Andreas Polska Sien	Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 Syn Janusza Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 + Syn Janusza	Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 Syn Janusza Andreas 1770 Syn Janusza Janusz 1770 + Syn Janusza

46. 1842. Процес за доказивање племства (обједињене копије) породице Галамбош (Galambos) из Жупаније Хевеш-Солнок

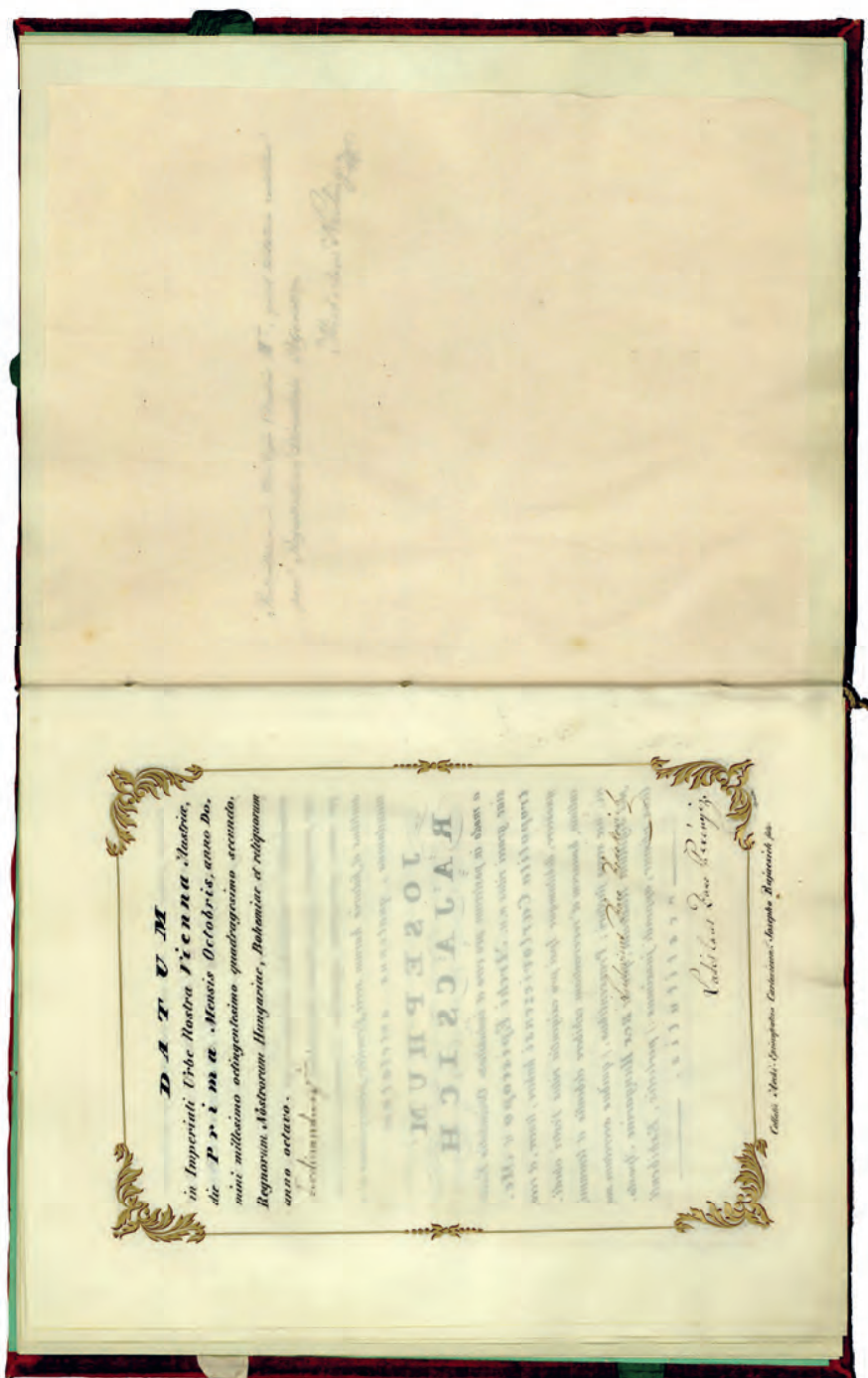
47. 1842. Цар Фердинанд I потврђује избор досадашњег вршачког епископа Јосифа Рајачића за митрополита карловачког

47. 1842. Цар Фердинанд I потврђује избор досадашњег вршачког епископа Јосифа Рајачића за митрополита карловачког

47. 1842. Цар Фердинанд I потврђује избор досадашњег вршачког епископа Јосифа Рајачића за митрополита карловачког

47. 1842. Цар Фердинанд I потврђује избор досадашњег вршачког епископа Јосифа Рајачића за митрополита карловачког

MEMORIAE

congruentibus tenore Praesentium significando.

Ubi et quod

Quod postquam anno millesimo octingentesimo quadra-
gesimo primo, proximo praeterito, Reverendi ac devoti Me-
phano, Stanislavici, graeci ritus non uniti, Orientalis
Ecclesiae, Archiepiscopo et Metropolitae Carlovacense ac
huc rite decedente, adeoque nunc dicti praedicti Stephe-
ni Stanislavici, functione vacante, Congressus ad actum
deducere nosse, Metropolitas in aetate benigna,
nunc concensionem universam graeci ritus non uniti, Clero
et populo, sub sacra Regni Absque Hungariae Carove,
diogeni, per Praesentiores Abbatos, Divinae cunctum Regni
Hungariae pie ac filios recordationis divinae temporis,
huc demum derogatam, per Majestatem No-
stram benignae indidua fuisset, ac Deputati, praecur-
sione congregati in dicta Indidua Indidua Indidua
potuerint, Nos pro autoritate, Vastia Regni, ac
Iure, Vastia compendite Fidelem, Nostram

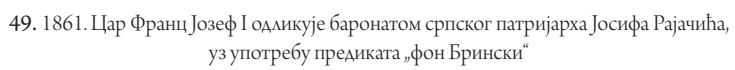
Imperialis et Bohemicae Regiae consuetudine
Principis, Imperatoris, Caesaris, Archiepiscopi, Episcopi,
Abbatum, Monachorum, Praedicatorum, etc.

MEMORIAE

Imperialis et Bohemicae Regiae consuetudine
Principis, Imperatoris, Caesaris, Archiepiscopi, Episcopi,
Abbatum, Monachorum, Praedicatorum, etc.

49. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује баронатом српског патријарха Јосифа Рајачића,
уз употребу предиката „фон Брински“

KÖNIG VON UNGARN UND BÖHMEN.

张万成堂

NO. 1, BRIDGE ST. NEW YORK

[illegible]

Beltracchi

Es lies als eines Raifers angedacht, welches Verknüpfung durch öffentliche Werk-
male Raiferer übernehmung auszuweisen und Raiferer dadurch zur Verknüpfung am Bau allgemein
zu machen.

— Die Hauptbestandtheile des

demnach nach dem Tode des Fürsten von Kurland und Metropolit zu Carlewitz.

Patriarch und ...

Beate Mariae

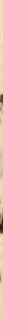
Geheime in den Fesseln der ... allerschrecklichste ...

das eben im Kriege wie im Frieden treubaren Geschäftes, dessen ethischer Inhalt sich

Einde des H. Reichenbachers aus Bismarck. Er hat in der Grund zwischen den abgerundeten Wurzeln und Stielen
 und befindet sich mehrere Pfeile, die er in der Grund zwischen den abgerundeten Wurzeln und Stielen
 findet im Jahr 1888 abgeben. Schon während der vorübergehenden Befragung der beabsichtigten Stiele

group durch die Waffen Frankreichs 1888 bis 1912 hat er damals dreihundert des Glanzes überlebt, bei ständiger Geduldung in der Lage und in ihr die ungleichen Gleichheit in ihrer Dankschuld.

— folte der Gungersmuth, welcher in den Jahren 1815 bis 1817 in seinen fiegenden wählto. 30 mähren

10

100

49. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује баронатом српског патријарха Јосифа Рајачића, уз употребу предиката „фон Брински“

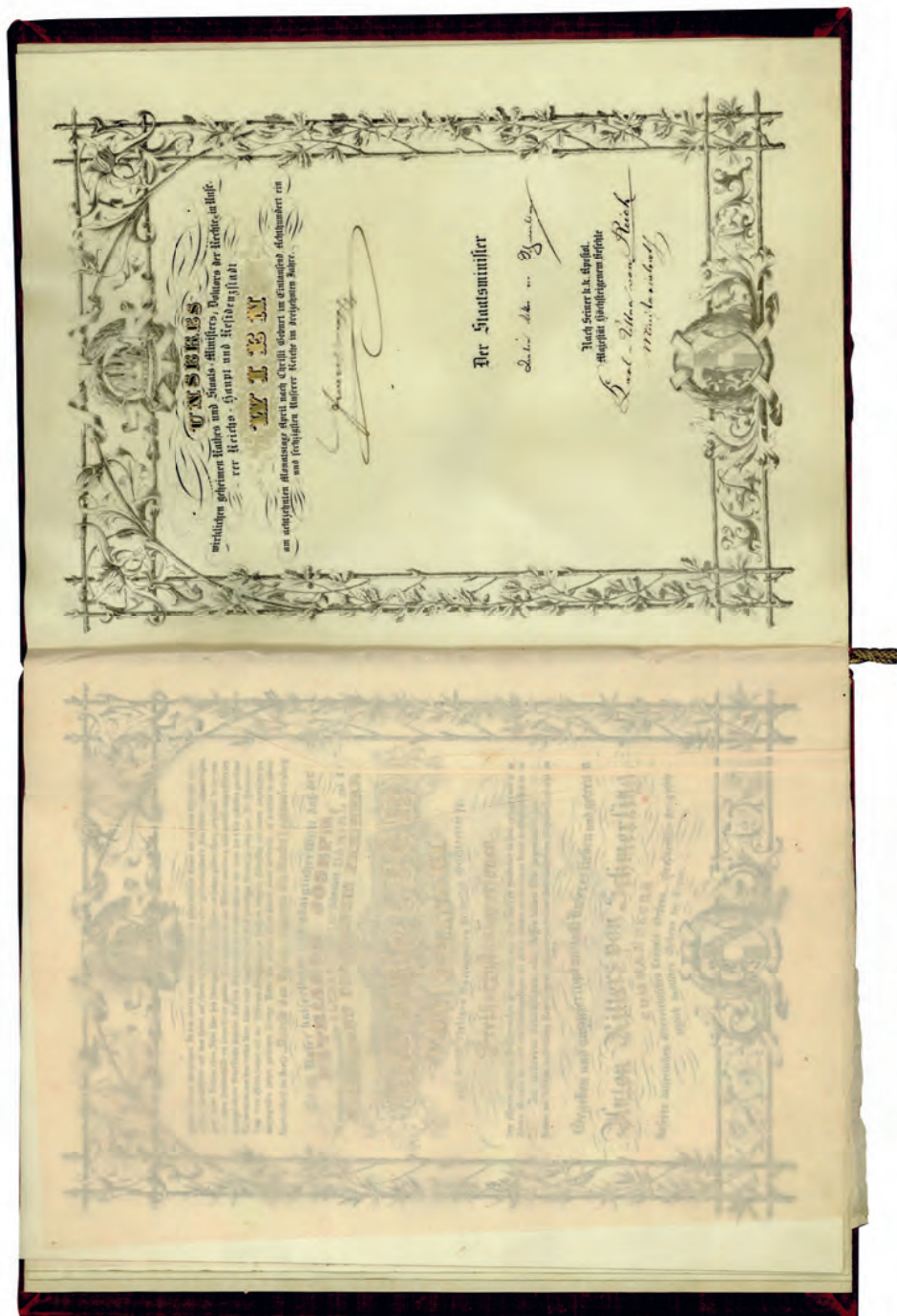
49. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује баронатом српског патријарха Јосифа Рајачића, уз употребу предиката „фон Брински“

49. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује баронатом српског патријарха Јосифа Рајачића, уз употребу предиката „фон Брински“

49. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује баронатом српског патријарха Јосифа Рајачића, уз употребу предиката „фон Брински“

49. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује баронатом српског патријарха Јосифа Рајачића, уз употребу предиката „фон Брински“

50. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује српског патријарха Јосифа Рајачића Орденом Леополдовог Великог крста, као признањем за дугогодишње управљање Црквом и показану верност

[illegible]

Die Unserem lieben getreuen Vetter
Patriarch-Episcopo und Metropolit in Karlovi-
tschen Rathe und Ritter des Ordens der eisernen Krone I. Classe

Joseph Freiherrn von Kajacsich
 das Wappen des
 österreichisch kaiserl. Regiments

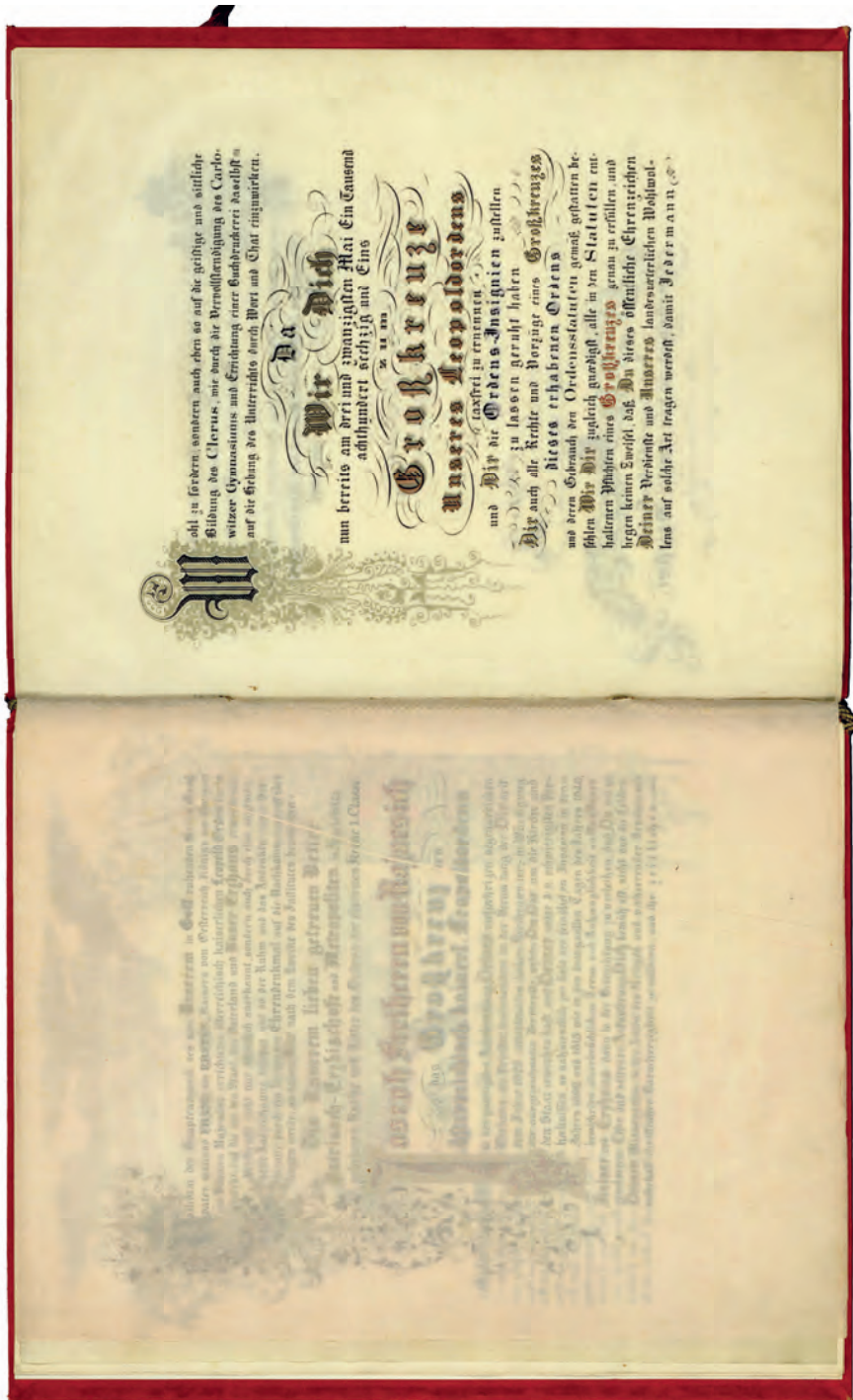
[illegible]

... und in weiteren, immer noch etwas zu auf der rechten und wackeligen
Hilfsung des Charon, wie auch die Verbindungslänge des Carbo-
nitzer Dymochlorin mit Fälschung einer Buchstabenreihe handelt
auf die Fälschung des Wortes, das auch Wort von dem Wort...

man betriebe am drei und zwanzigsten Juni ein Zehntel
abthunderl öchzig und Eins.

Gratulation
 zu Ihrer Heirat
 und zum baldigen Einzug in das neue Eheleben
 mit herzlichen Wünschen für ein glückliches
 Zusammenleben.

Die um die Mitte im Vorzuge einer **Ordnungs-
richte** erhabenen **Ordnung**

50. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује српског патријарха Јосифа Рајачића Орденом Леополдовог Великог крста, као признањем за дугогодишње управљање Црквом и показану верност

50. 1861. Цар Франц Јозеф I одликује српског патријарха Јосифа Рајачића Орденом Леополдовог Великог крста, као признањем за дугогодишње управљање Црквом и показану верност

РЕГИСТРИ

ИМЕНСКИ РЕГИСТАР

Владари и дужносници

Апафи (Арафи) Михаљ, кнез Трансилваније 1661–1690: **14**
Бата (Batha de Vatha) Пал, поджупан Ноградске жупаније: **7**
(Батори, Báthory) Иштван, пољски краљ 1575–1586, велики војвода и кнез Трансилваније 1571–1586: **2**
Бекеш (Bekes de Corniath) Гашпар, претендент на Трансилвански престо: **2**
Вајдић Гргур, (иванићки провизор): **4**
Домитровић Петар, загребачки бискуп 1611–1628: **4**
Јагатић Гргур, поджупан Загребачке жупаније и викар загребачког бискупа: **4**
Јосиф II, цар Светог римског царства 1765–1790, владар Хабзбуршке монархије 1780–1790: **26, 28**
Леополд I, цар Светог римског царства 1658–1705, краљ Угарске 1655–1705: **13, 15–18**
Карло VI, цар Светог римског царства и краљ Угарске 1711–1740: **19**
Макарије, архиепископ Солуна (1824–1830): **37**
Максимилијан II, цар Светог римског царства 1564–1576, краљ Угарске 1563–1576: **1**
Марија Терезија, царица, краљица Угарске 1740–1780: **21, 22, 25, 27**
Мађасовски (Matyasovszky) Мелхиор, поджупан Тренчинске жупаније: **12**
Месић Никола Матија, туропољски жупан (1751–1754): **23**
Надажди (de Nádasd/y) Пал, гроф, велики жупан Ваш жупаније: **5**
Ненадовић Павле, митрополит карловачки 1749–1768: **24**
Палфи (Pálffy ab Erdöd) Јанош, палатин Краљевине Угарске 1741–1751: **20**
Пекри (Pekry de Petrowyna) Лајош, велики жупан Липто жупаније: **1, 40**
Стратимировић Стефан, митрополит карловачки 1790–1836: **39, 44**
Феја (Feja) Лудвиг, правни заступник, подфишкар Торонталске жупаније: **38**

Фердинанд I, цар Светог римског царства 1558–1564, краљ Угарске 1527–1563: **40**
Фердинанд II, цар Светог римског царства 1620–1627, краљ Угарске 1618–1625, надвојвода Аустрије 1590–1637: **3, 6, 8**
Фердинанд III, цар Светог римског царства 1637–1657, краљ Угарске 1625–1657: **5, 9–12**
Франц II (I), цар Светог римског царства 1792–1806, аустријски цар 1806–1835, краљ Угарске 1792–1835: **29–31, 34–36, 38, 41–43**
Франц Јозеф I, цар Аустрије и краљ Угарске 1848–1916: **49, 50**

Корисници права

Алфелди (Alföldy) Јожеф и Ференц, племићи супоседници Немеш Милетић у Бачкој: **31**
Бибиц (Bibich) Иван и Лука (Ѕ), племићи у Трансилванији пореклом из Бугарске: **20**
Бомбарди (von Bombardi) Јозеф Антон (Ѕ), поседник: **29, 36**
Бранковић Ђорђе, наводи се као предак грофа Ђорђа Бранковића: **16**
Бранковић Ђорђе, гроф из Трансилваније: **16**
Веселењи (de Wisselyen/ Wesselényi) Ференц, коморник из Трансилваније: **2**
Воларић Стјепан и Фрања, племићи у Баји (Бачка) пореклом из Туропоља: **23**
Врховац Максимилијан, загребачки бискуп 1787–1827: **30**
Вуковић Вукотлај, власник Берегсоа у Тамишкој жупанији, син новосадског племића, трговца и добротвора Саве Вуковића: **34**
Галамбош (Galambos) Иштван (Ѕ), племић из жупаније Хевеш и Спољни Солнок: **46**
Ђармати (Gyarmathy) Јожеф, становник Бездана у Бачкој, племић пореклом из Ђерске жупаније: **45**
Ендреди (Endrődy) Јожеф и Марија (рођ. Kalmán), брачни пар у разводу: **38**
Завидоцки (Zavidóczy de Arva) Пал, племић из Трансилваније: **14**
Исекуц (Issekucz) Михаел (Ѕ), грађанин Елизабетопоља у Трансилванији, племић: **25**
Јакехи (Jákehly de Kusaly) Болдижар, поседник из Трансилваније, другачије Јакч/Jakcs: **2**
Калој (Kalloy) Андраш (Ѕ), племић: **15**
Карачоњи (Karátsonyi) Јожеф и Пал (Ѕ), племићи из Чонградске жупаније: **41**
Месарош (Mészáros) Лукач и Пал, племићи: **10**
Малез (de Malaise), племићка породица: **17**
Мануливић Максим, епископ вршачки (1829–1833) и темишварски (1833–1838): **42–44**,
Миковић Аврам и Адам (Ѕ), племићи: **18**
Милхарт (Milhardt) Мартин, племић: **8**
Мириловић Максим (Ѕ), армалиста из Фелдвара у Бачкој: **22**
Мустафа Јанош, Турчин који је прешао на хришћанску веру: **1, 40**

Немети (Némethy) Болдижар (Ѓ), племић у Ноградској жупанији: 7
Николић Андреј, прота сомборски и новосадски: 24
Пружински (Pruzínszky) Јанош и Ђерђ, племићи у Тренчинској жупанији: 12
Рајачић Јосиф, епископ далматински 1829–1833 и вршачки 1833–1842, карловачки митрополит 1842–1848, патријарх 1848–1861: 39, 42–44, 47–50
Сакал (Szakal) Тамаш (Ѓ), племић: 11
Симеон Вретанијки (Vrethania, Вретанић), епископ марчански 1609–1630: 3, 4
Скио (Scio) Антоније, племић пореклом из Краљевине Сицилије: 26
Станковић Стефан, карловачки митрополит 1837–1841: 47
Ствртецки (Stvrteczky) Јожеф и Михаљ, племићи у Петроварадину (Нови Сад) пореклом из Пожунске жупаније: 20
Терек Мустафа (Török Musztafa) Ференц (Ѓ), племић из Бачке: 1, 40
Фердинанд I, аустријски цар 1835–1848, краљ Угарске 1830–1848: 47
Филистеу (Philistei de Keser) Балаж Петер (Ѓ): 6
Флорис (Floris) Јанош (Ѓ), племић: 13
Хађмаши (Hagymásy) Петер (Ѓ), капелан из Толнанске жупаније пореклом из Веспремске: 32
Хато (Hato) Мартоњ и Јанош, отац и син племићи: 5
Хаџимихајлов (Haggi Michael) Павле, поседник Новог Бечеја: 28
Черњански (Csernai Csernyánsyку) Андраш, племић: 33
Шимоњ (Simony) Михаљ, племић: 9

ГЕОГРАФСКИ РЕГИСТАР

Места од значаја

Алио Њек (Alsó-Nyék), место у Толнанској жупанији, Н : 32
Баја: 23
Бездан: 45
Берегсо (Bereghszo), место у Тамишкој жупанији, данас Beregsäu Mare (RO): 34
Валово, место у Вировитичкој жупанији, HR: 27
Гомирије, манастир, HR: 39
Горњи Лукавец (Felső Lukavec), место у Туропољу, HR: 23
Далмација: 39, 42, 43,
Дева, Хуњадска жупанија, RO: 19
Елизабетпољ, град у Трансилванији, данас Dumbrăveni (RO): 25
Јанковац, Бачка: 1, 40
Катана (Catana), град на Сицилији, данас Catania (I): 26
Копиловци, BG: 19
Лаберс (Labers), дворец у Јужном Тирољу, I : 29

Леве (Lövbö), место у Бодрошкој жупанији, данас Egerlövö (H): **46**
Лискафалва (Lizkaffalwa), место у Липтовској жупанији, данас Lisková (SK): **1, 40**
Ликава (Lykawa), тврђава у Липтовској жупанији, SK: **1, 40**
Марча, манастир и брдо у Крижевачкој жупанији, HR: **4**
Михољац, место у Вировитичкој жупанији, данас Доњи Михољац (HR): **27**
Немеш Милетић, племићко место у Бачкој, данас Светозар Милетић: **31**
Нови Бечеј: **28**
Нови Сад: **20, 24, 48**
Њитра, данас Nitra (SK): **12**
Петроварадин: **37**
Покупско, место и властелинство у Војној граници, HR: **30**
Пружина (Prusuna), посед у Тренчинској жупанији, SK: **12**
Сегедин: **41**
Сибо (Sybo), варош у Солнок жупанији, данас Jibou (RO): **2**
Солун (Salonicco): **37**
Сомбор: **21, 24**
Стари Бечеј: **41**
Темишвар: **35**
Топуско, место и властелинство у Војној граници, HR: **30**
Фелдвар, данас Бачко Градиште: **22**
Хадад, тврђава у Солнок жупанији, данас Hodod (RO): **2**
Хохитетно (Hochstetno), место у Пожунској жупанији, данас Vysoká pri Morave (SK): **20**
Храстовица, место и властелинство у Војној граници, HR: **30**
Черна (Cserna), место у Тренчинској жупанији, данас Čierne (SK): **33**

Места објављивања и потврђивања

Баја: **1, 40**
Бач: **23**
Бачи (Bátsi): место у Хуњадској жупанији, данас Băcia (RO): **19**
Беч (Wienn/ Vienna): **1, 6, 8, 9, 11, 13, 16, 17, 21, 22, 25, 26, 28, 30, 31, 34, 37, 38, 42, 43, 47, 49, 50**
Брно (Bruna, Brün): град у Моравској: **17**
Будим: **27**
Вајда Хуњад, град у Хуњадској жупанији, данас Hunedoara (RO): **14**
Вилна (Вилњус): **2**
Грац: **3**
Ѓенђеш/ Пишпеки (Gyöngyös/ Püspöki), град у Хевешкој жупанији (H): **46**
Ђер: **45**
Заврије, HR: **4**
Инсбрук: **1, 29, 36, 40**
Језра (Agria, Eger), град у Хевешкој жупанији (H): **16, 46**

Константинопољ (Пера): 37

Куриловец, место у Туропољу, данас део Велике Горице (HR): **23**

Лаксенбург (Laxenburg), резиденциони дворец крај Беча: **16, 18, 46**

Лошонц (Losonch), град у Ноградској жупанији, данас Lučenec (SK): **7**

Мађар Овар, град у Мошоњској жупанији, данас Mosonmagyaróvár (H): **10**

Мако, град у Чанадској, данас Makó у Чонградској жупанији (H): **41**

Нови Сад: 48

Нојштат (Neostadt): 15

Папа (Pápa), град у Веспремској жупанији (H): **10, 32**

Париз: 35

Пешта: 33, 41

Пожун, данас Братислава (SK): **7, 10**

Сексард (Sexárd), град у Толнанској жупанији (H): **32**

Семпц (Szempcz): место у Пожунској жупанији, данас Senec (SK): **20**

Сент Миклош, место у Шопроњској жупанији, данас Fertőszentmiklós (H): **10**

Сибињ (Cibiny, Nagy Szebeny): град у Трансилванији, данас Sibiu (RO): **19, 25**

Солун (Salonicco): 37

Сомбор: 21, 31

Сремски Карловци: 24, 39

Темишвар: 30, 34

Тренчин, град у истоименој жупанији, SK: **12, 33**

Филек (Füleke), тврђава, SK : **46**

Цикмантор (Czikmántor), место у Кикулској жупанији, данас Tîgmandru (RO):

25

Шарвар (Sárvár), град у Ваш жупанији (H): **5**

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

ИЗВОРИ

Архивски извори

- ✧ Архив Војводине, Нови Сад, Бачко-бодрошка жупанија (Фонд 2).
- ✧ Архив Војводине, Нови Сад, Тамишка жупанија (Фонд 10).
- ✧ Архив Војводине, Нови Сад, Торонталска жупанија (Фонд 11).
- ✧ Архив Војводине, Нови Сад, Збирка повеља и диплома (Фонд 398).

Објављени извори

- Lajčo. Matković, *Bačko-bodroška županija, Sombor (1688–1849)*, Analitički inventar (1688–1728), VIII/1, Sremski Karlovci 1987. Лајчо Матковић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1688–1728), VIII/1, друго, прерађено издање (приредио С. Радовановић), Нови Сад 1999.
- Milan Jakovljević, Lajčo Matković, *Bačko-bodroška županija (1688–1849)*, Katalog odabranih regesta (1729–1755), VIII/2, Novi Sad 1991.
- Lajčo Matković, *Bačko-bodroška županija (1688–1849)*, Katalog odabranih regesta (1756–1770), VIII/3, Novi Sad 1992.
- Lajčo Matković, *Bačko-bodroška županija (1688–1849)*, Katalog odabranih regesta (1771–1779), VIII/4, Novi Sad 1993.
- Лајчо Матковић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних регеста (1780–1784), VIII/5, Нови Сад 1994.
- Лајчо Матковић, Тадија Гросингер, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних регеста (1785–1787), VIII/6, Нови Сад 1995.
- Лајчо Матковић, Тадија Гросингер, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1788–1789), VIII/7, Нови Сад 1996.
- Лајчо Матковић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1790–1793), VIII/8, Нови Сад 1997.
- Лајчо Матковић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1794–1800), VIII/9, Нови Сад 1998.

- Дејан Јакшић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1801–1805), VIII/10, Нови Сад 2005.
- Дејан Јакшић, *Бачко-бодрошка жупанија (1688–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1806–1809), VIII/11, Нови Сад 2014.

*

- Владислав М. Тодоровић, *Тамишка жупанија (1779–1849)*, Аналитички инвентар (1731–1782), XIV/1, Нови Сад 2005.
- Митар М. Крејић, *Тамишка жупанија (1779–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1782–1784), XIV/2, Нови Сад 2008.
- Загорка Авакумовић, *Тамишка жупанија (1779–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1785–1790), XIV/3, Архив Војводине, Нови Сад 2015.

*

- Дејан Јакшић, *Торонталска жупанија (1731–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1731–1785), XV/1, Нови Сад 2008;
- Олгица Трбојевић, *Торонталска жупанија (1731–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1786–1790), XV/2, Нови Сад 2011;
- Олгица Трбојевић, *Торонталска жупанија (1731–1849)*, Каталог одабраних садржаја докумената (1791–1795), XV/2, Нови Сад 2017.

*

- Јован Валрабенштајн, *Илирска дворска комисија, депутација – Беч 1745–1777. Comissio, Deputatio Aulica in Transsilvanicis, Banaticis et Illyricis – Wien*, Аналитички инвентар, XIII/1, Нови Сад 2000.
- Јован Валрабенштајн, Јован Караба, *Илирска дворска комисија, депутација – Беч 1745–1777. Comissio, Deputatio Aulica in Transsilvanicis, Banaticis et Illyricis – Wien*, Аналитички инвентар, XIII/2, Нови Сад 2010.

ЛИТЕРАТУРА

Одабрана литература

- Азбучник Српске православне цркве по Радославу Грујићу, Београд 1993.
- Stjepan Antoljak, *Pomoćne istorijske nauke*, Kraljevo 1971.
- Antonius Bartal, *Glossarium mediae et infimae latinitatis regni Hungariae*, Lipsiae 1901.
- Slaven Bačić, *Povelje slobodnih kraljevskih gradova Subotice, Sombora i Novog Sada*, Subotica 1995.
- Душица Бојић, *Повеље и дипломе од 17. до 20. века*, Београд 2011.
- Samu Borovszky, *Bács- bodrog vármegye*, II, Budapest 1909.
- Владан Гавриловић, *Племићке повеље код Срба у Хабзбуршкој монархији од краја XVII до средине XIX века*, Истраживања 15 (2004), Нови Сад, 171–181.
- Антун Виктор Душин, *Племићке породице II*, Војводина II, Нови Сад 1940, 155–163.
- *Историја српског народа*, III–V, Београд 1994.
- Митар М. Крејић, *Административно-територијална подела Јужне Угарске у XVI–II веку*, Кикинда 2010.

- Богдан Лекић, *Архивистика*, Београд 2006.
- *Лексикон српског средњег века*, приредили Сима Ђирковић и Раде Михаљчић, Београд 1999.
- Миловановић Сузана, Александар Петијевић, *Патријарх Јосиф Рајачић (1785–1861)*, Нови Сад 2005.
- *Повеља Слободног краљевског града Сомбора*, приређивач Милан Степановић, Сомбор 2008.
- Душан Ј. Поповић, *Историја Срба у Војводини*, Књ. 1–3, Нови Сад 1957–1963.
- Душан Ј. Поповић– Антун Виктор Дуишин, *Племићке породице I*, Војводина II, Нови Сад 1940, 138–154.
- Душан Ј. Поповић, *Племство*, Војводина II, Нови Сад 1940, 111–137.
- *Приручни вишејезични речник за архивисте: речник за обраду старе архивске грађе на латинском, немачком и мађарском језику која се чува у архивима у АП Војводини*, приредили Зоран Стевановић, Дејан Јакшић и др, Нови Сад 2012.
- *Речник српског језика*, Нови Сад 2011.
- *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, књ. III, Београд 1965.
- *Српски биографски речник*, I–V, Нови Сад 2004–2011.
- Ђорђе Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*, Београд 1990.

Водичи

- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Subotica*, Sveska 1, Sremski Karlovci 1970.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Senta*, Sveska 2, Sremski Karlovci 1972.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Sremska Mitrovica*, Sveska 3, Sremski Karlovci 1972.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Pančevo*, Sveska 4, Sremski Karlovci 1973.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Kikinda*, Sveska 5, Sremski Karlovci 1974.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Arhiv Vojvodine – Sremski Karlovci*, Sveska 6/I, Sremski Karlovci 1977.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Zrenjanin*, Sveska 7, Sremski Karlovci 1979.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Novi Sad*, Sveska 8, Sremski Karlovci 1981.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Bela Crkva*, Sveska 9, Sremski Karlovci 1983.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Istorijski arhiv Sombor*, Sveska 10, Sremski Karlovci 1985.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Arhiv Vojvodine – Novi Sad*, Sveska 6/II, Novi Sad 1991.
- *Vodič kroz arhivske fondove: Arhiv Vojvodine – Novi Sad*, Sveska 6/III, Novi Sad 1992.
- *Водич кроз архивске фондове: Архив Војводине – Нови Сад*, Sveska 6/IV, Нови Сад 1993.

*

- *Архивски фондови и збирке у архивима и архивским одељењима SFRJ: SAP Vojvodina*, главни уредник Sredoje Lalić, Београд 1977.
- *Водич кроз архивске фондове Архива Војводине*, Sveska 1, Нови Сад 1999.
- *Водич кроз архивске фондове Историјског архива Зрењанин*, Зрењанин 2007.
- *Водич кроз архивске фондове Историјског архива Суботица*, Суботица 2011.

**Загорка Авакумовић
Дејан Јакшић**

**ЗБИРКА ПОВЕЉА И ДИПЛОМА
АРХИВА ВОЈВОДИНЕ**

Издавач
*Завод за културу Војводине
Архив Војводине*

За издавача
*мр Смиљана Влајић
др Небојша Кузмановић*

Рецензент
др Снежана Божанић

Технички сарадник
Бранко Страјнић

Дизајн и техничко уређење
Александар Прибићевић

Штампа
ЈП Службени гласник

Тираж
300

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

930.25(497.113 Novi Sad):[091:003.074"1565/1861"

АВАКУМОВИЋ, Загорка
Збирка повеља и диплома Архива Војводине / Загорка Авакумовић, Дејан Јакшић. - Нови Сад
: Завод за културу Војводине : Архив Војводине, 2018 (Београд : Службени гласник). - 156 стр. :
илустр. ; 24 см. - (Посебна издања / Архив Војводине) (Библиотека Документи)
Тираж 300. - Уводне напомене: стр. 7-8. - Библиографија. - Регистри.

ISBN 978-86-80384-51-1 (33KB)

1. Јакшић, Дејан [аутор]
а) Архив Војводине (Нови Сад) - Повеље - Дипломе - 1565-1861
COBISS.SR-ID 327528967

ISBN 978-86-80384-51-1

9 788680 384511 >